

GLAS

Saturnusa

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA — LETO IX ŠTEVILKA 1 — JANUAR 1967

SESTANEK KONZERVNE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE
V NAŠEM DOMU V KRANJSKI GORI

Pred sklepanjem letnih pogodb

- Temeljite priprave na poslovno leto 1967 so trajale več mesecev. Vrhunec je nedvomno posvetovanje v Kranjski gori, ki je bilo od 9. do 14. januarja. Posvetovanje je bilo namenjeno novemu načinu poslovanja letos in pripravam na sklepanje letnih dogovorov po medsebojnem sodelovanju s prehrabeno industrijo.

Pred sestankom smo poslali material vsem podjetjem, ki predelujejo meso, sadje in povrtnine. Z vabilom na sestanek, smo kupce opozorili naj materiale dobro preštudirajo in pripravijo svoje predloge in pripombe. Naš cilj je bil namreč skupno z odjemalci izbrati najboljši način za uspešno delo v letošnji sezoni. Na posvetovanje smo povabili 47 podjetij, med njimi 2 poslovni združenji in Institut za tehnologijo mesa iz Beograda. Podjetje so razumela pomembnost teh sestankov in so se vsa odzvala našemu vabilu. Zaradi zadržanosti nekatera podjetja niso prišla v Kranjsko goro, vendar smo tudi z njimi pregledali letošnje problematiko. Razprave so bile živahne in kar je najvažnejše, bile so plodne. Skoraj v vseh stališčih smo prišli do skupnih stališč. Nekateri naše predloge smo morali spremeniti, sedaj pa posamezna podjetja že podpisujejo pogodbe. Prvi rezultati razgovorov so dobri, saj smo mrtvo sezono malo poživili. Ugodne posledice se bodo pokazale v normalnejši proizvodnji konzervnih škattel skozi vse leto.

Nov način zaključevanja pogodb je novost, ki nam omogoča boljši pregled gibanja proizvodnje, kontrolo zasedenosti in zmogljivosti in stvarnejše ter točnejše

mesečne plane. Stari način nabave bele pločevine je zastarel. Njegova glavna pomanjkljivost je bila, da so podjetja, ki so rabila pločevino, morala že vnaprej plačati večje zneske, čeprav je pločevina prihajala v tovarne le dvakrat na leto. Z novim načinom pa smo predvideli, da bomo finančna sredstva naših odjemalcev vezali krajši čas, in da bo za enake količine bele pločevine potrebnih manj sredstev. Konzervna industrija bo vnaprej plačala le 20% potrebnih sredstev za nakup bele pločevine. Velika vrednost pri uvozu bele pločevine bo, da bomo pločevino uvažali nepretrgoma po naših potrebah. Predvideli smo jih z letnim planom in sklenjenimi letnimi pogodbami. Druga prednost novega načina je tudi ta, da ne bomo več uvažali pločevine, ki bi bila neprimerne kakovosti in še predraga. V svetu je dalj časa ne uporabljajo najboljše in najdražje pločevine, razen za posebne vrste konzervnih škattel, ki naj zagotove daljšo trajnost različnih izdelkov. Naštevane prednosti ne bi bilo popolno, če ne bi omenili novih formatov, pri katerih je odpadek najmanjši in že vnaprej določen po posameznih vrstah konzervnih škattel. Pri meri kakovosti pločevine za različne konzervne škattel omogoča, da bomo prihranili

precejšnja finančna sredstva v primerjavi s starim načinom, ko smo uporabljali le pločevino kakovosti BEST COKE.

Nov način zaključevanja letnih pogodb nudi našim stalnim kupcem številne prednosti, še posebno, če v pogodbah določijo točno gibanje dobav. Teh prednosti pa ne uživajo ostali, ki enkrat letno ali pa samo občasno naročajo naše izdelke. Ti kupci namreč naročajo izdelke predvsem v sezoni, ko so naše zmogljivosti zasedene in nam s tem samo kvadrirajo normalen tek proizvodnje. Končni cilj novega načina poslovanja je točno planiranje, ki bo omogočilo veliko serijsko proizvodnjo in s tem čim hitrejši prehod na svetovne cene.

Prepričani smo, da je s takim delom naše podjetje doseglo precejšen uspeh, ki bo koristil nam in našim kupcem. Ugotovimo lahko, da so se načela gospodarske reforme v naši praksi popolnoma uveljavila, in da jih bo potrebno razširiti tudi na ostale skupine proizvodov. Priprave že tečejo in bomo našim kupcem poslali potrebne materiale v najkrajšem času.

Feliks Rojec

Zveza komunistov Saturnusa pred letno konferenco

- Konferenca naše OOKZ bo v februarju in so prave nanjo že v polnem teku. O čem bomo razpravljali na konferenci, vprašujete? Veliko je stvari, o katerih naj bi se temeljito pogovorili, da bi lahko v prihodnje uspešneje delali.

Več kot sto nas je, vendar se pri našem delu število ne pozna. Od tistih, ki jim je težko enkrat na dva meseca priti na sestanek, kjer bi se pogovorili o delu, ne moremo dosti pričakovati. Udobje jih je dobilo v svoje kremplje. Nerganje o plačevanju članarine, ki je res previsoka, ustvarja slabo voljo pri blagajničarkah. Tako ravnanje ni vredno komunista, če ga primerjamo z žrtvami članov KPJ v preteklosti. Taki posamezniki so tudi preveč zaverovani vase in v svoj standard in zato ne morejo dosti koristiti skupnemu napredku. O pasivnosti, ki ovira boljše delo organizacije, bo treba odločneje spregovoriti. In vzroki mlačnosti? Morda vsebina dela ni vsem všeč, ali so družbene nepravilnosti napake posameznikov, razvojni problemi družbe, birokracija, razočaranje in drugo problemi, ki nas ovirajo pri delu. Z vsemi problemi bi morali prav komunisti odkrito in odločno obračunavati.

Samoupravljanje je doseglo v našem podjetju lep razvoj. Tudi v gospodarskem in poslovnem smislu je bilo naše delo uspešno. Če pa rečemo, da bo naše delo pri nadaljnjem razvoju samoupravljanja in pri premagovanju težav gospodarske reforme uspešno, bodo morali komunisti zelo aktivno delovati v organih samoupravljanja. Morali bomo iskati najboljše rešitve. V razpravah strokovnjakov in samoupravljalcev bomo morali določiti napredna stališča in jih odločno izvrševati.

Beseda bo tekla še o tem, kako in koliko smo in nismo pomagali mladim, da bodo postali mojstri svojega dela in zvesti nosilci napredka, humanosti in revolucionarnih tradicij naših narodov.

Zveza komunistov ni namenjena sama sebi, niti ni razloga, da bi držala v svojih vrstah nedelavne člane. Ze ob ustanovitvi je bila nujna naloga boriti se za stalen napredek družbe. Zato so vedno odprta vrata za vstop v njene vrste vsem, ki so napredno usmerjeni in pripravljeni delati za napredek naše družbe. Tiste sodelavce in sodelavke, ki jih zanima delo naše organizacije, vabimo naj pridejo na konferenco. Lahko bodo sodelovali v razpravi in če jih bo veselilo naše delo, bodo lahko za stalno stopili v naše vrste.

Naša osnovna organizacija je razdeljena na tri oddelke. Tako obliko organizacije predlagamo tudi v prihodnje, ker tako lažje organiziramo sestanke in razprave. Na sestankih oddelkov bomo izbrali po pet kandidatov za novi sekretariat, ki bo imel devet članov. Menimo, da bodo volitve zelo demokratične, ker bomo od 15 kandidatov izvolili v sekretariat 9 članov. Po četrtem plenumu CK ZKJ smo tudi pri nas začeli odločneje pregledovati napake in pomanjkljivosti. Novi sekretariat bo imel dosti dela, če bomo hoteli, da bo naša organizacija izbirala in odločno urejala vsa vprašanja, ki se bodo pojavljala ob izvrševanju reforme. Se bomo morali izboljšati naš sistem delitve osebnega dohodka, kadrovanje, delovno disciplino, izkoriščanje naših zmogljivosti, znižati bomo morali proizvodne stroške, organizirati bomo morali ceneno in učinkovito evidenco brez drage birokracije itd. Zato želimo, da bi čim več članov kolektiva sodelovalo pri reševanju vseh problemov, in da bi resnično vsi člani kolektiva kar največ prispevali k samoupravljanju in boljšemu gospodarjenju. Zato vabimo člane, ki so pripravljeni delati.

Polde Urajnar

Morda bi posnemali

V prometnem podjetju Ljubljana-transport uvajajo DAN ODPRTIH VRAT za vse člane kolektiva, ki bi se radi pogovorili s svojim glavnim direktorjem.

V njiinovem glasilu sem prebral naslednje obvestilo glavnega direktorja Rada Lipičarja, ki ga je namenil vsem članom kolektiva:

»Na predlog kadrovske službe sem sklenil, da bom od 1. 12. 1966 dalje vak ponedeljek od 9. do 14. ure na razpolago vsem članom ko-

lektiva v zvezi z morebitnimi pritožbami, vprašanji, predlogi in podobnim. Obljubljam natančno preiskavo v vsaki zadevi, ki bi jo terjala oziroma zahtevala tudi ukrepanje za to pristojnih organov v našem podjetju.

V prvih treh ponedeljkih je prišlo k direktorju 16 članov kolektiva, ki svojih skrbi in težav niso mogli urediti v svojih delovnih enotah. Iz teh razgovorov direktor izve marsikaj, česar ne bi vedel nikoli, pa čeprav

gre večinoma za razne drobne iz dela in življenja v službi.

Morda se komu zdi nesmisel, da bi glavni direktor podjetja zavestno žrtvoval štiri delovne dni v mesecu, samo za take »malenkosti«. Vendar temu ni tako.

Rezultati v delovnem kolektivu Ljubljana-transport potrjujejo pravilnost tega ukrepa. Nas pa silijo k razmišljanju.

PO 1621/1968

Hvala za vaše dolgoletno delo!

napovedovalka

Ljudje imamo navado praznovati dogodke, ki so za življenje nevsakdanji.

Praznujemo vesele in žalostne dogodke, praznujemo pa tudi tiste, ki jih hote ali nehotе prinese čas.

Ce kolektiv, v katerem delamo vzljubimo, se na njega navežemo tako, da postane naš in mi njegov. Kaj hitro se nabere deset, dvajset ali celo več let. To pa ni malo.

V našem kolektivu je takih, ki »saturnužujejo« 10 ali 20 let precejšnje število. Vsi so si enotni, da čas prehitro teče. Mar res že 10 drugi 20 let prihajajo in odhajajo po isti poti skozi ista vrata, strežejo strojem, jih poslušajo in zboljšujejo, učijo mlajše spoznavati, izgubljati, pozabljati in vendar vedno stremeti za boljšim za lepšim jutri. »Kako malo nas je bilo takrat in majhni smo bili. Malo je bilo strojev in še ti so bili stari. Koliko rok je bilo potrebnih, koliko potu, pa transmisija, jermenice, roke, prsti, kri, petletka, plan, delavski sveti, novi

Med vsemi je bila najbolj vesela družba iz obrata Zalog. Od njihove mize je odmevalo kot iz hrama sredi vinogradov. Sredi te vesele družbe so bile tudi tovarišice, ki so v letu 1966 odšle v pokoj, Vrhovec Irica, Pene Marija, Petrovčič Slava, Klazder Lojzka in druge — med vsemi pa je ves sijal tovariš Zakmajster — mojster v obratu proizvodnje konzerv, ki tovarišice ni in ni mogel prehovati. »Te tovarišice so bile prve pri oranju ledine v naši proizvodnji konzerv, mnogo svojih moči so pustile v Saturnusu, danes pa zasluženo počivajo. Tudi te, ki danes delajo so pridne, kar se lepo vidi v naših proizvodnih uspehih... in še in še, vendar zmanjkuje prostora.

»Me smo današnjega srečanja zelo vesele in smo prijetno presenečene nad vsem, kar ste nam danes pripravili, še bi želele takih srečanj — saj se še vedno počutimo saturnužanke. Skoda, da ni tovariša Drnovška — zelo ga pogrešamo — on je naš znal vedno razumeti,« so povedale svoje mnenje in še želele celotnemu kolektivu delovnih uspehov v letu 1967.

Lepo število let že ustvarjamo skupaj — v naši tovarni. Poznamo se, poznamo delo, poznamo osak kotiček tovarne

prostori, novi obrati, avtomati in človek«. Tako se v mislih vračajo na prehojeno pot naši slavljenici. 23. decembra 1966 popoldan so se zbrali naši jubilejniki z desetimi in dvajsetimi leti ki so v 1966 letu odšli v pokoj.

Zbrali so se v dvorani združnega doma v Zadobravi.

PRISLI SO PRAZNOVAT

Mladinska in sindikalna organizacija sta pripravili prijeten program, s katerim sta se zahvalili za njihovo dolgoletno delo v Saturnusu.

Bilo je skromno, brez bleksa in fanfar, mirno in slovesno. Potem čestitke, izrazi hvaležnosti za delo, za trud, za razumevanje, stisk roke direktorja, predsednika CDS, predsednika mladinske organizacije, nagelji, ure, denar, kalorifer. Za tem so sedli za mize k kozarčku, k besedi. Se dolgo so si stiskali roke, pripovedovali, nazdravljali, peli domače, si želeli srečo in odhajali vedrih obrazov na svoje domove. Tako kot so mirno prišli, so mirno odšli. Brez hudih besed, nobenih čenčarij, nič grenkobe vse je bilo tako kot znajo le ljudje, ki se spoštujejo, ki se imajo radi in drug drugega razumejo, ki so si tovariši.

Na obrazih sem jim bral zadovoljstvo in srečo, spoznal sem, da so Saturnužani tega žejni, žejni bolj kot vina, ki ga ni bilo malo. Želijo si podobnih srečanj, kjer lahko sedijo skupaj k kozarčku ali kavi, da bi se pogovorili in združeno razmišljali ne v delovnih haljah in oblekah in ne kot mojster, predelavec, delavec ali uslužbenec temveč kot Tone, Janez, Franci, Pavla.

Osem ur dnevno, šest dni v tednu, leta in leta smo skupaj. Vendar malokdaj tako kot nocoj, tako brez delovnih halj, brez ropota strojev — sedaj je čas, da se smejemo

Mehanografija

● Začetki mehanografske obdelave podatkov po sistemu luknjanih kartic v tovarni Saturnus segajo v leto 1961.

Od leta 1961 do leta 1966 smo na tem področju dosegli lepe uspehe. Ti so še pomembnejši, ker je prehod na mehanografsko obdelavo zahteval uveljavitev in uvedbo novih načel ter delovnih metod v organizaciji poslovanja. Obsežna pripravljala dela, med katera sodijo:

- izdelava številnih sistemov za notranje imenike (nomenklature),
- programiranje delovne dokumentacije,
- tehnična in tehnološka dokumentacija ter
- funkcionalna povezanost in krogotoki dokumentacije smo strokovno in sistematično obdelali. To nam dokazujejo homogenost, medsebojna funkcionalna povezanost in dopolnjevanje različnih področij dela tehnične administracije in knjigovodstva. Že grob pregled del (v nadaljevanju), kjer se je na posameznih področjih administracije deloma ali popolnoma uveljavila mehanografska obdelava, nam dokazuje pravilnost odločitve in stališč, ki so jih na začetku sprejeli samoupravni organi in vodstvo podjetja. Strokovna usposobljenost kadrov, ki posredno ali neposredno delujejo na tem širokem področju dejavnosti, njihova praksa pa so nam porok, da se bodo uspešno uveljavile sodobne delovne metode v administraciji tudi na področjih, ki jih do danes še nismo obdelali. Ob tem pa moramo proučiti potrebe in

možnosti za razširitev strojne opreme mehanografskih strojev v podjetju.

Poglejmo dela, ki jih opravljamo na mehanografskih strojih. V letih 1961 do 1966 smo uvedli mehanografsko obdelavo naslednjih delovnih področij:

1. Obračun osebnih dohodkov z izpisom plačilne liste in obračunskih listov za posameznika. K obračunu osebnih dohodkov prištevamo tudi izdelavo vseh rekapitulacij po vrstah izplačil in kvalifikacijah, obračun različnih odbitkov, otroških dodatkov, članarin, izplačilo, nadomestilo za bolezenske izostanke, obračun članarine ZSJ, obračun akontacij in podobno. Za vse našete obračune moramo imeti evidence in ažurirati posamezne kartoteke. Pri tem mora sodelovati oddelek za obračun osebnih dohodkov.

Po izdelavi plačilne liste iz prve IBM — dokumentacije — luknjanih kartic delovnih nalogov izdelamo:

2. Obračune in tabele potroškov iz osebnih dohodkov in sicer:

— obračun proizvodnih ur in osebnih dohodkov za delovne naloge osnovne proizvodnje ter delovnih nalogov, ki nimajo značilnosti režijskih del (investicijsko vzdrževanje, izdelava specialnih orodij in podobno). Preglede in obračune potroškov naštetih delovnih nalogov izdelamo po vrstah nalogov, po panogah proizvodov v okviru posameznih stroškovnih mest oziroma EE,

— obračun in pregled režijskih osebnih dohodkov po vrstah režije in stroškovnih mestih,

— pregled izkoriščenosti strojnih zmogljivosti po posameznih strojih ali skupinah strojev v ekonomskih enotah,

— pregled dosega delovnih norm za posamezne delovne operacije (zajema samo standardne čase).

Obračun potroškov materiala, ali proizvodnega, ali režijskega izhaja iz IBM dokumentacije, ki se uporabi za:

3. Knjigovodstvo materiala, ki obsega naslednja dela:

— »kontrolno tabelo« o gibanju materiala v posameznih skladiščih za določeno obračunsko razdobje. Kontrolna tabela materiala služi za primerjavo s knjiženji na skladiščnih karticah. Kontrola in primerjava skladiščnih kartotek sta nujni zaradi popravkov morebitnih razlik, ki jih moramo odpraviti pred končnim obračunom,

— vodenje kartoteke materiala, po vrstah materialov, kontih in skladiščih

— gibanje materiala po posameznih kontih tretjega razreda za posamezna računska obdobja

— obračun zaloga materiala v posameznih skladiščih po kontih in vrstah materialov

— obračun potroškov materiala po posameznih vrstah nalogov, vrstah stroškov in stroškovnih mestih

— obračun in tabelični pregled ugotovljenih inventurnih viškov in manjkov po vrstah materialov, kontih in skladiščih

— izdelavo inventurnih popisov materiala

Iz obračuna in pregledov potroškov osebnih dohodkov in materiala preidemo na obdelavo in pripravo dokumentacije za:

4. Izdelavo obratnega obračunskega lista — OBOL

Obračunski list obrata — OBOL — vsebuje vse stroške po kontih četrtega razreda, ki neposredno ali posredno bremenijo posamezna stroškovna mesta. Obračun posameznega stroškovnega mesta zajema vse stroške po vrstah in izvoru ob istočasnem obračunu proizvodnih izdelavnih ur po vrstah nalogov in panogah proizvodnje.

Mehanografska obdelava vključuje tudi:

5. Blagovno knjigovodstvo — kartoteko izdelkov po posameznih skladiščih (ekskluzivnih) in izdelkih

— ter, z obračunom proizvodnje izdelkov po količini, teži, planski in lastni ceni ter normativnih urah.

Razen navedenih del, ki po količini luknjanih kartic predstavljajo glavnino, po

tem sistemu obdelujemo še naslednje posle:

6. Kartoteko ter obračun proizvodnje in porabe polizdelkov v posameznih EE

7. Obračun osnovnih sredstev

8. Planske kalkulacije izdelkov in polizdelkov

9. Obračunske kalkulacije delovnih nalogov (Te izhaja iz primarne dokumentacije obračuna osebnih dohodkov, materiala in polizdelkov).

Dela v točkah 1—9 štejejo v »osnovno dejavnost«, vendar pa razen teh redno

ali občasno opravljamo druga dela, ki so predvsem statistične narave.

Obsežnost teh del nam razen navedenega dokazuje tudi dejstvo, da Saturnus najmočnejše izkorišča zmogljivosti v Mehanografskem centru. Izkoristek znaša 33%, pri čemer moramo vedeti, da v Mehanografskem centru obratujeta dve popolni garnituri strojev tipa IBM-420. Iz navedenega izhaja, da bi samo z obstoječimi deli zaposlili dve tretjini zmogljivosti klasične garniture strojev. — Lado PIRC

MLADINSKA ORGANIZACIJA

Želimo, da nas bi bilo več

Od naše redne letne konference, bila je oktobra meseca, pa do sedaj je mladinski aktiv precej živahno delal in se lahko pohvalimo z nekaj dobro uspelimi akcijami. Nov komite je začel izpolnjevati svojo nalogo z elanom. Izdelali so program dela za celo leto in ga razdelili na štiri glavna področja. Novost v letošnjem letu je, da so za vsako področje določili med starejšimi mentorje, ki bodo pomagali komiteju z nasveti in ki nam bodo v vsakem primeru pomagali iz težav.

Pri našem delu nam bodo pomagali: Fani Žižek — socialna delavka, pri idejno vzgojnem delu; Jože Arh — sekretar, pri delovnih akcijah in v organizacijskem delu; ing. Bogo Kralj — glavni tehnolog površinske obdelave, pri športu; Jože Švigelj — konstruktor, pri kulturnem, zabavnem in rekreacijskem delu.

Sestav tovarniškega komiteja smo precej spremenili, tako da je letos večina novih članov. Vendar lahko za sedaj rečemo, da so mladinci izbrali res najbolj prizadevne člane, saj so to do sedaj že dokazali. Prva naloga bo, so sklenili, povečati število članov Zveze mladine. V naši tovarni je precej mladih, okoli 300 pa vendar šteje mladinska organizacija le nekaj čez sto članov. Da bi pritegnili čim več mladih v našo organizacijo, so prav za začetek izvedli več takih akcij, ki so povečale privlačnost zveze. Največji akciji sta bila smučarska izleta na Travno goro in v Kranjsko goro. Na izletih smo razen zabavnega dela razpravljali tudi o delu mladinskega aktiva ter o naših vsakdanjih problemih. Vedno bolj smo občutili pomen in privlačnost mladinskih organizacij.

V počastitev Dneva republike smo organizirali za mladince »Saturnusa« tridnevni izlet na Travno goro.

V nedeljo, 26. novembra, smo zjutraj odšli iz Ljubljane z avtobusom. Po poltretji uri vožnje smo prišli do vznožja Travne gore. Za pot do doma smo porabili še dve uri. Hoja ni bila varna, saj je bila v novem snegu le ozka gaz, vendar smo vseeno zadovoljni prišli na vrh. Bil je lep sončni dan, ki so ga smučarji — tisti s smučami — izkoristili dodobra že po kosilu. Medtem ko so oni smučali na pobočju pod domom, smo jih ostali opazovali in se nastavljali sončnim žarkom. Zvečer smo v domu poslušali gramofonske plošče, gledali televizijo, tudi zavrtili smo se. Naslednji dan smo se smučarjem pridružili še sankarji, tako da smo vsi preživeli lep zimski dan na snegu. Zadnji dan našega izleta, na praznik 29. novembra, je pričel ponovno padati sneg, vendar nas to ni posebno motilo, saj smo se že odpravljali nazaj v Ljubljano. Z izletom smo bili vsi zadovoljni. Prijetno smo praznovali in tudi mladinska organizacija je zabeležila lep uspeh. (slika)

V decembru smo imeli zopet dosti dela. Vključili smo se namreč v praznovanje Dneva JLA. Z vojno pošto 3... graničarji, z njimi smo že skupaj proslavili 1. maj, smo sestavili program sodelovanja. Najprej smo organizirali športna srečanja. Nogomet smo igrali 7. decembra na snežnem, slabem igrišču in proti koncu tekme je začel padati še sneg. Izgubili smo s 6:2. Tekma je bila prijateljska in ni bila posebno lepa zaradi mokrega igrišča. Vendar je pomembnejša zato, ker smo videli, da je dovolj mladih fantov, ki so pripravljeni tekmovali in ki bi dosegali uspehe. Dogovorili smo se, da bomo s tekma mi nadaljevali spomladi.

V namiznem tenisu, strelstvu in v šahu smo se srečali v dvorani kasarne. Vsaka ekipa je štela pet članov. V šahu so izgubili, zmagali pa smo v namiznem tenisu in streljanju. Končni rezultat vseh srečanj je neodločen 2:2.

20. decembra smo organizirali zaključno praznovanje Dneva JLA v Titovem domu. Podobna proslava je bila že za Praznik dela. Sedaj pa so sodelovali še mladinci II. gimnazije Bežigrad. Skupno z vojaki so pripravili kulturni program. Zopet je nastopil zabavni orkester (nadaljevanje na 4. strani)

Po naših obratih

EMBALAŽA

— V DE embalaži smo si postavili plan za januar v vrednosti 392.936.000 starih dinarjev in ga verjetno ne bomo izvršili. Po oddelkih smo ga razdelili takole:

okrogli oddelek	90.400.000 S dinarjev
štirioglati oddelek	100.000.000 S dinarjev
aluvi vijaki, vazelinke in norma škatle	103.000.000 S dinarjev
centralna stiskalnica	98.736.000 S dinarjev

— 18. januarja je bila cela DE pod postavljenim planom za 79.815.000 S dinarjev. Ta številka pa ne kaže stvarno izvršitev plana, ker v štirioglatem in ohroglem oddelku izdelujemo štiridelne in okrogle garniture, katere obračunavamo šele, ko izdelamo največje dimenzije škatel in sestavljene garniture pošljemo v ekspedit.

— Prav tako že sedem dni teče v treh izmenah proizvodnja aluvi vijakov \varnothing 31,5 x 25 in 18 mm, vendar jih ne obračunavamo, ker iz uvoza nismo prejeli plutovinastih vložkov in zaradi tega vijakov ne moremo odpošiljati naročnikom.

— Predvideli smo, da bo linija za norma škatle \varnothing 64 začela obratovati okrog 15. januarja pa do 20. januarja še ni bila pripravljena za proizvodnjo. Prav tako je z novo linijo za pokrove vazelinke \varnothing 50 in 75, za katero smo predvideli, da bo pričela obratovati 12. decembra, pa danes še stoji.

— Na izpolnitev operativnih planov vpliva tudi začetek leta, ker se naročniki bojijo zaloga, niso sporočili potreb za cel mesec naprej, ampak naročajo delne količine kar slabo vpliva na našo pripravo in tehnologijo po obratih.

— V naši delovni enoti smo imeli v tem mesecu do 20. en primer hujše kršitve discipline, ko sta tovarišici Štefka Kokalj in Darinka Simonešek fizično obračunavali na delovnem mestu. Zaradi tega smo ju predlagali komisiji naše DE naj ju obravnava in kaznuje.

— Ker se niso ravnali po HTV predpisih pa smo predlagali v obravnavo in kaznovanje naslednje tovariše in tovarišice: Ivana Hribarja, predelavca v štirioglatem oddelku; Marka Krošlja, transportnega delavca v centralni stiskalnici in Pepco Zuličevca, delavko v centralni stiskalnici.

TISKARNA

— Zaradi premajhnih naročil in pomanjkanja potrebnih lakov nismo dobro izkoristili proizvodne zmogljivosti. Kljub temu pričakujemo, da bomo plan za mesec januar dosegli.

— Četrty tiskarski stroj se nam je pokvaril in ni obratoval štiri dni.

— Ker precejšnje količine pločevine skladiščimo na prostem imamo v tehnološkem postopku dodatno operacijo »sušenja«.

— V proizvodnji čutimo vznemirjenost delavcev zaradi novih obračunskih vrednosti osebnih dohodkov.

OBRAT ZALOG

— Za izdelavo aluvi vijakov smo dobili novo avtomatsko linijo znamke Korges-Hammer. V eni minuti lahko izdelava 450 vijakov. Sedaj jo montiramo in lahko pričakujemo, da bo začela delati še v januarju.

— Popravljamo II. in III. linijo, ker želimo, da bi lahko v sezoni nemoteno delali.

— Naročil je premalo, zato delamo pokrove za zalogo. Materiala imamo dovolj.

— Sestanka o novih obračunskih vrednostih do 23. januarja še nismo organizirali.

— Na splošno se vsestransko pripravljamo na sezono, da bomo takrat lahko delali brez zastojev in z vsemi silami.

OTP

— Težave z našim kooperantom Mariborsko livarno se nadaljujejo tudi letos. Zaradi tega imamo velike težave s Crveno zastavo.

— Ne moremo dobiti zadostnih količin električne žice za žaromete, ki mora imeti več barv. Morali jo bomo uvoziti.

— V površinski obdelavi, točneje rečeno v brusilnici nam manjka dela.

— Delamo samo v eni izmeni, razen v stiskalnici, ki je že staro ozko grlo.

— Splošna ocena za mesec januar je bila, da zelo primanjkuje dela.

RAZVOJ IN DELAVNICE

Povprečna proizvodnja orodij je 40–50 kom. na mesec, dočim smo jih v decembru dokončali 70. Ta rezultat je napram ostalim zelo zadovoljiv.

Tudi v letošnjem letu smo si zadali naloge ter konkretno predvideli plan za mesec januar, katerega rezultate pa bomo videli na koncu meseca.

Kadrovskih premikov posebnih ni bilo, ravno tako tudi ne disciplinskih prekrškov.

MIKRONI PRINASAJO MILIJONE

Po analizi novosadskega zavoda za tehnologijo mesa izgubijo Vojvodinske klavnice zaradi tega ker uporabljajo debelejšo pločevino okoli 150 tisoč dolarjev letno. Ta podatek je nesporno važen posebno sedaj, ko veliko število konzerviranih proizvodov mesne in sadno-zelenjavne industrije težko najde kupca na inozemskem tržišču.

Nekaj podatkov, do katerih je prišel Zavod za tehnologijo mesa v Novem Sadu:

V številnih evropskih državah se uporablja za izdelavo konzerv pločevina debeline 0,15 — 0,18 mm. Po predpisih JUS-a mora konzervna industrija uporabljati pločevino od 0,24 — 0,32 milimetra — odnosno nekaj desetink debelejšo, kot je to običajno v evropskih državah.

Računica, koliko je izgubljeno z izdelovanjem konzerv iz teh debelin pločevine, je enostavna. Novosadsko poslovno združenje »Koproduct« je preteklega leta uvozilo za potrebe vojvodinskih klavnic 7.100 ton pločevine, ki je bila povprečno debela 0,27 mm. Če bi ta pločevina bila debela 0,20 mm, bi se skupno prihranilo 1.560 ton pločevine ali 143 tisoč dolarjev.

Vendar to niso vse izgube, ki se kažejo na prvi pogled

Mehanizacija si utira pot v skladišče pločevine

- Prestopili smo prag Novega leta. Bežen pregled nazaj potrjuje dosežene uspehe naših vseh področjih našega številnega kolektiva. Del tega kolektiva je tudi skladišče pločevine, vrednostna zakladnica osnovne surovine naše tovarne. Če tega artikla ni, tudi ni dela in zaslužka za tisoč in več pridnih rok, ki strežejo nenasitnim strojem.

Trenutne zaloge te surovine so izpodrinile staro in mehanizacija si je utirala pot. Prošnje za nabavo vagonov so se vrstile vse dokler ga končno le nismo nabavili. Naredili smo velik korak naprej k sodobnemu razkladanju in vskladiščenju pločevine. Mučno fizično delo je odpadlo. V drugem mesecu mehaniziranega transporta se je zmanjšalo število zaposlenih za 5. Vložena finančna sredstva se bodo kmalu amortizirala že zaradi manjšega števila zaposlenih s tem, da moramo upoštevati še naslednje pridobitve:

- naporno ročno razkladanje je skoraj odpadlo
- število zaposlenih se je zmanjšalo
- razkladalni čas se je skrajšal in zvišala se je delovna storilnost
- skladiščni prostor izkoristimo za 35% bolje
- znižali so se stroški skladiščenja

No, pogledajmo še malo po skladišču. Takoj se moramo vprašati po katerem, ker je vsak pokrit prostor del skladišča. Res je, da za tako velike količine nimamo skladišč in so pred nami dve možnosti ali povečati skladišča, ali zmanjševati zaloge posameznih vrst predvsem nekuratne pločevine. Tako pločevino dobivamo iz

Mladinska organizacija

Doma JLA s pevkama Marjano Deržajevo, Lidijo Kodričevico in s pevcema Ninom Robičem ter vojakom Seriovičem. Program je uspel in zadovoljil vse prisotne. Pohvalne besede o uspešni organizaciji so nas nagradile in spodbudile za naprej. Pri programu za Dan JLA smo sodelovali le po organizacijski in finančni strani.

Naše mladinke in mladinci so sodelovali v zbnavnem delu proslave naših desetletnikov in dvajsetletnikov, ki je bila 23. decembra v Zadobrovi. Harmonikar, pevec in igralci v skeču »Pokoju« so dopolnili program Invalidskega pevskega zbora in pionirjev z osemletke »Vide Pregare«. Tudi s tem programom so bili vsi zelo zadovoljni.

Za Novo leto pa smo predlagali, da naj bi se naših mladincev, ki so pri vojaki, spomnili s skromnim darilom in jim izkazali pozornost mladinske organizacije ter kolektiva. DSP je predlog sprejel. Vojakom smo poslali po 5.000 din novoletne nagrade. Skrbimo tudi za to, da vsi vedno prejema naše glasilo »GLAS SATURNUSA«. Seveda nismo mogli nagrade poslati vsem, ker za nekatere ne vemo naslova. Mogoče je bil tudi kdo presenečen, ali pa se je zgodilo, da je kdo izpadel. Vendar smo se potrudili kolikor se je dalo. Upamo, da se bodo nekateri po vrnitvi v podjetje vključili tudi v delo mladinskega aktiva.

Poudarimo naj, da je bilo to delo le akcijsko in nismo še organizirali ideološkega in političnega dela. Posvetili se mu bomo z Novim letom. Ze pred začetkom se zavedamo, da bo težje, vendar upamo, da bomo tudi tu dosegli uspehe.

Miloš Mikolič

pri neopaznih debelinah. Grešno je to, da naša konzervna industrija nima izdelanih in utrjenih standardov za posamezne vrste konzerv, dočim v mnogih naprednih deželah, kjer so

utrjeni standardi za posamezne vrste konzerv, znaša povprečen odpad 6%, a pri nas povprečno 18%. Na ta način se letno v Vojvodini izgubi še okrog 150 tisoč dolarjev.

Sedaj ko nam je gospodarska reforma z novimi predpisi o zmanjšanju in sproščeni uvozu pločevine to omogočila, se nadejamo, da bo v naših skladiščih vedno več kvalitetnejšega materiala. Zaradi vseh teh sprememb lahko pričakujemo le boljše gospodarske rezultate v letu 1967. Naša skupna dolžnost je, stremeti za tem, da bomo zaloge neuporabne pločevine čimprej predelali v manj vredne izdelke. Le tako bomo to blago spravili v denar. Zato se ne smemo bati truda, katerega bi morali vložiti za rešitev tega problema. Blago, ki smo ga nabavili, je namenjeno za predelavo, ne pa, da leži v skladišču že dalj časa in zaseda tako iskani prostor.

Matija Horvat

Organizacija in naloge civilne zaščite . . .

Pogoste elementarne in druge množične nesreče povzročajo v naši republiki kot tudi drugod veliko gmotno škodo, v nekaterih primerih pa so zahtevale tudi človeška žvrljenja. Varstvo pred naravnimi in drugimi množičnimi nesrečami je namreč bilo doslej pri nas zapostavljeno in šele zadnja leta se pod vplivom katastrof, ki so nas prizadele, obravnava z večjo resnostjo.

Z organizacijo civilne zaščite pa je več ali manj isti slučaj, vendar s to razliko, da je le-ta bila pri nas vzpostavljena že nekaj let po vojni, in sicer pod takratnim nazivom »Protiletska zaščita« (PAZ).

Naloga PAZ-a je bila predvsem reševanje ljudi in nudenje prve pomoči ob zračnih napadih v vojni. Toda letalska in druga vojna tehnika je v zadnjih nekaj letih toliko napredovala, da je tedanja organizacija zaščite zastarela in v primeru potrebe ne bi bila v stanju izvajati svojih nalog.

Prvokot tudi drugo dejstvo narekuje, da se varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami oziroma organizaciji civilne zaščite v celoti posveti primerna skrb in da se skupnost v mejah možnosti zavaruje pred njimi. Dosedanje izkušnje namreč dokazujejo, da se s primernimi ukrepi in prizadevanjem družbe ter ustreznih dejavnosti lahko mnoge od takih nesreč preprečijo ali vsaj zmanjšajo njihove posledice.

Preprečevanje nesreč, kakor tudi zmanjšanje njihovih posledic pa ni dolžnost samo posameznega organa ali ustanove, ampak so v organizaciji civilne zaščite dolžni sodelovati in izvajati priprave upravni organi, ustanove, zavodi, ožje družbeno-politične skupnosti, predvsem pa delovne in druge organizacije in seveda vsak posameznik.

Za uspešno izvajanje potrebnih ukrepov in nalog v zvezi z organizacijo zaščite kot tudi v primeru potrebe reševanja in ukrepanja ob sami nesreči pa je potrebno, da je širša javnost tudi s temi ukrepi, organizacijo in nalogami seznanjena.

V tem članku sicer ni mogoče obdelati vseh vprašanj, ki bi bralce zanimala, vendar je namen, da se organizacija in naloge civilne zaščite oz. varstva pred elementarnimi nesrečami vsaj načelno prikaže. Da bo razmanjšuje, se spomnimo na nekaj težjih nesreč v zadnjem času.

Ena najtežjih nesreč v zadnjem času je vsekakor potres v Skopju leta 1963, katerega posledice so dobro poznane. Pred tem potres v Makarski, nato v Slavonskem Brodu 1964. leta in nekajkrat v Litiji, ki se je čutil tudi v Ljubljani. Območje Ljubljane in ljubljanske kotline v širšem smislu, ki vključuje Kamnik, Kranj in Škofjo Loko je namreč na potresnem območju, kjer je maksimalna možnost potresa IX° (Mecali — Concani — Sibergove) lestvice.

Potres je sicer lahko najtežja nesreča s katastrofalnimi posledicami, vendar spadajo poplave med najpogostejše in najboljše elementarne neizgode. To dej-

stvo potrjuje podatek, da je v Sloveniji cca 900 km², oziroma približno 5% poplavenega območja od celotne površine. Škoda povzročena od poplav je zelo velika, saj znaša v zadnjih 10 letih cca 44 milijard starih dinarjev.

Upoštevati je treba, da tudi ostale nesreče kot so: požari, težje prometne in druge nesreče, povzročajo določeno škodo. Konkretna primera za to sta železniško prometna nesreča pri Zidanem mostu novembra 1965, ki je poleg 9 človeških žvrljenj povzročila tudi gmotno škodo in železniška nesreča pri Splitu s 30 žrtvami zraven materialne škode.

Razumljivo je, da navedene nesreče ne povzročajo škodo samo izven delovnih organizacij, ampak so iste ravno tako prizadete. Primer za to je nekaj podjetij v Kranju, Ljubljani, Celju, Mariboru, Brežicah in dr., kjer so podjetja imela veliko materialno škodo povzročeno od poplav, posebno pa v letu 1964 in 1965.

Kar se tiče požara kot elementarne nesreče, ki je najpogosteje povzročitelj škode in je zato tudi najbolj poznan, ga glede na to ne bi podrobno obravnavali.

Radi ilustracije je prikazan približen pregled škode, ki so jo v Sloveniji v zadnjih 10 letih povzročile elementarne in druge hude nesreče:

Škoda izražena v S dinarjih

Vrsta nesreče	
Potresi	919.140.000
Poplave	44.285.626.000
Večji požari	2.042.253.000
Zemljski plazovi	573.159.000
Ostale nesreče	56.600.000
SKUPAJ	47.876.778.000

V gornjem znesku ni upoštevana škoda povzročena od neurij, toče in vetra.

Iz nekaj na kratko navedenih vrst nesreč in povzročeneh škod lahko bralec sam zaključi in ugotovi širino nalog in potrebo po organizaciji civilne zaščite v delovni organizaciji kot tudi izven nje. Namen in naloga delovanja civilne zaščite oziroma varstva pred elementarnimi nesrečami je namreč izvajanje potrebnih ukrepov, da do nesreče sploh ne pride, v kolikor pa do nje pride, da se z dobro organizacijo in hitrim ter pravičnim ukrepanjem doseže zmanjšanje gmotne škode, predvsem pa človeških žrtv na najmanjšo možno mero.

Predpogoj za hitro in uspešno ukrepanje ob kakršni koli težji nesreči pa je vsekakor dobro postavljena in pravočasno pripravljena organizacija civilne zaščite. Ker je delovna organizaci-

ja ključni faktor, kjer je potreba po dobro postavljeni in naprej pripravljene organizaciji civilne zaščite največja, kajti ravno v njej je zbrano in v proizvodnjo vključeno največ materialnih in tehničnih sredstev, se bo le-ta najprej obdelala.

Vse delovne in druge organizacije so namreč po Zakonu o narodni obrambi dolžne, da organizirajo in vzpostavijo civilno zaščito ter vse ostale ukrepe v zvezi z njo za svoje potrebe in pogoje. Za celotne priprave civilne zaščite v podjetju pa je odgovoren direktor podjetja.

Organizacija industrijske civilne zaščite se sestoji iz štaba CZ in ustreznih reševalnih enot. Štab je strokovno-operativni organ, ki mu je glavna naloga: izdelava njih akcij v primeru elementarne ali druge težje nesreče ter izvajanje preventivnih ukrepov.

Da bi štab CZ bil sposoben izvajati navedene ukrepe, ga morajo sestavljati strokovni ljudje, ki podjetje in tehnološki proces proizvodnje dobro poznajo. To so inženirji, tehniki, obratovodje in drugi ustrejni strokovnjaki. Po funkcijah štab sestavljajo: načelnik štaba kot vodja in člani štaba, ki so obenem vodje posameznih služb oz. reševalnih enot. Člani štaba, kakor tudi načelnik imajo namestnike.

Kot že navedeno organizacijo industrijske CZ sestavljajo tudi posamezne službe — reševalne enote in sicer: služba obveščanja, alarmiranja in zvez; tehnično-reševalna služba; sanitetna služba; protipožarna služba; služba reda in varnosti ter RBK (radiološko-biološko-kemična) služba.

Širina organizacije industrijske CZ oz. posameznih reševalnih enot v podjetju je odvisna od določenih činitelj in sicer: velikosti podjetja (zaposlenega števila ljudi), tehnološkega procesa proizvodnje, predvsem pa od ogroženosti podjetja in njegove bližnje okolice po elementarnih in drugih nesrečah. Tako bo v podjetju lesno predelovalne industrije poseben poudarek na protipožarni službi in s tem v zvezi na preventivnih ukrepih. Dočim v podjetju kovinske stroke, ki pa je sicer na potresnem območju pa bo poudarek na tehnično-reševalni ter sanitetni službi in tako dalje.

Pri določanju ljudi v posamezne službe in ekipe CZ se mora upoštevati poklic in delovno mesto posameznika, kakor tudi nekateri drugi činitelji. Tako na primer tehnično-reševalno službo v glavnem sestavljajo: zidarji, tesarji, inštalaterji, ključavničarji, varilci itd. V sanitetno službo se določi predvsem ženske in tiste osebe,

ki so že končale kakršnikoli tečaj prve pomoči. Isto načelo velja tudi za ostale službe in posamezne ekipe, seveda kolikor je za to danih možnosti. Z izdelavo planov CZ in formiranjem določenih služb ter ekip pa še ni dosežen potreben cilj. Pripadnike posameznih enot je potrebno kljub znanju s katerim razpolagajo v zvezi s poklicem in delovnim mestom ki ga opravljajo, tudi strokovno usposobiti za hitro in učinkovito, predvsem pa strokovno ukrepanje v primeru elementarne ali druge težje nesreče.

Strokovna, kakor tudi praktična priprava pripadnikov CZ se izvaja prek ustreznih strokovnih tečajev, ki se izvajajo po učnem programu za reševalne enote industrijske CZ.

Civilna zaščita oz. varstvo pred elementarnimi in drugimi množičnimi nesrečami je organizirano tudi izven podjetja. Torej v občinskem, v Ljubljani v mestnem in tudi v republiškem merilu.

Organizacija varstva pred elementarnimi in drugimi nesrečami izven podjetja je v glavnem enaka kot v delovni organizaciji, vendar z nekaterimi razlikami. Tudi tu so formirani štabi, za varstvo pred elementarnimi nesrečami in ustrezne službe,

katerih nosilci so ustrezni organi, zavodi, ustanove, ožje družbeno-politične skupnosti idr.

Primer: nosilci sanitetno-zdravstvene službe za primer elementarne nesreče so: bolnice, zdravstveni domovi, reševalne postaje in RK; tehnično reševalne službe: posamezna gradbeno-komunalna podjetja; strokovne ekipe varilcev, inštalaterjev in dr. za to službo pa formirajo tudi večja industrijska podjetja, ki imajo za to možnosti in potreben kader. Nosilci transportne sl. so transportna podjetja itd.

Iz navedenega se lahko zaključi, da so v organizaciji civilne zaščite oz. varstva pred elementarnimi nesrečami vključeni zraven delovnih organizacij tudi ostali važni faktorji. Pri tem pa se moramo zavedati, da bo uspeh naših skupnih naporov za preprečevanje nesreč, kakor tudi za zmanjšanje njihovih posledic na manjšo mero le tedaj, če bodo pri tem sodelovale delovne organizacije, upravni organi, ustanove, ožje družbeno-politične skupnosti in vsak posameznik, pri čemer nas naj vodi geslo, da nesreča nikoli ne počiva.

Referent za ind. zaščito
Uprave za NO
Peter Zorko

Halje

V tovarni mnogo pišemo in govorimo o skritih rezervah in o materialu, ki bi ga lahko prihranili. Zato tudi pišem o materialu, ki ni niti skrit niti prihranjen. To so naše delovne oziroma pisarniške halje. Upan, da bom v nadaljevanju obdelala vzroke, ki so me navedli, da sem se lotila tega vprašanja. Ko pride čas, da se zopet na novo uniformiramo, če lahko tako rečem, govorimo in preudarjamo kakšen naj bo material, da bo kakovosten in prijeten za oko.

V tovarno pridejo krojači, ki merijo, poslušajo naše želje in nasvete glede modela in oblike, da bodo halje všeč tudi onim, ki jih sicer celo ne nosijo rade. Čakamo v trdni veri, da bomo vsaj enkrat zadovoljne in bomo imele halje, ki jih ne bo treba popravljeni in kritizirati.

Toda že pri prvi pošiljki smo razočarane. Halja, ki nosi moje ime sega na veliko presenečenje skoraj do tal, rokavi so daljši od rok, široka pa je za dve. Pomerijo jih še ostale tovarišice in niti ena ne odgovarja meri.

Potem vzamem haljo in jo nesem domov, da bi sama popravila pomanjkljivosti in napake. Groza, hrbtni polovici sta vsaka druge barve. Tako haljo nosim še sedaj. Vse to me je spodbudilo, da sem se zanimala za ceno. Rekli so mi, da taka halja stane 18.000 dinarjev. Ali se vam ne zdi, da je ta številka malce previsoka. Posebno še, če pomislim, kakšne so halje in kako so narejene. Ob primerjavi cene naše halje s ceno promenaške obleke, ki jo lahko kupim v »Modni hiši« ali v »Supermarketu« in stane 12.000 do 18.000 dinarjev, se vprašam, kako more taka halja biti tako draga. Verjemite mi, da so to res skrite rezerve, ker mnoge halje visijo v omarah. To pa zato, ker jih tovarišice ne morejo nositi in ker niso po njihovem okusu.

Prepričana sem, da ni vseeno, kako je oblečena delavka v komercialnem, uvoznem, izvoznem ali pa tudi v drugih oddelkih, da ne omenim naših tajnic. Tovarna se razvija v veliko podjetje, ki je znano tudi zunaj naših meja in ni vseeno kako so urejene in oblečene delavke ter delavci, ki sprejemajo tuje ali pa domače poslovne prijatelje.

Vemo tudi, da gre denar iz sklada za osebne dohodke in da ni vseeno kako ga uporabljamo. Menim, da si vse tovarišice želijo take halje, ki jih bodo rade nosile, pa čeprav bodo cenejše. Vsakdo pa se o tem lahko sam prepriča.

Lenčka Toni

Statistična kontrola kakovosti na Nizozemskem

Začetki in razvoj do novih pojmovanj

- Statistična kontrola kakovosti se je začela uveljavljati na Nizozemskem šele po drugi svetovni vojni. Ideje, ki so jih prinesli iz Anglije, so našle plodna tla v mnogih podjetjih, med katerimi je bila tudi svetovnoznana kampanija Philips. Prav v Philipsu in v nekaterih tovarnah tekstilne stroke se je statistična kontrola kakovosti najhitreje razvijala in nato zaradi pomembnih rezultatov hitro širila širom po deželi.

Po letu 1955 je kontrola kakovosti doživela pomemben razvoj pri Bouwcentrumu v Rotterdamu. Bouwcentrum je ustanova za študij funkcionalno najprimernejših gradbenih konstrukcij, ki slovi celo daleč zunaj nizozemskih meja ravno zaradi svojstvenega reševanja tega zelo širokega problema. Strokovnjaki te ustanove so pri svojem delu naleteli na velike težave glede kakovosti najrazličnejših materialov in proizvodov, ki jih potrebujejo za zgradbe. Zato so v dogovoru z industrijo pri Bouwcentrumu ustanovili poseben »Nizozemski servis za kakovost«, ki

Ce hočemo oceniti kakovost določenega proizvoda za določenega potrošnika, moramo primerjati dve stvari in sicer: koristnost proizvoda za potrošnika s tistim, kar mora zanj žrtvovati, to je s cenou. Takrat, ko je razlika med tistim, kar posamezni potrošnik dobi in med tistim, kar žrtvuje največja, govorimo o zanj najboljši kakovosti proizvoda.

Ker koristnost proizvoda za potrošnika lahko izrazimo v denarju prav tako kot ceno, ju dejansko lahko primerjamo.

(Slika 1)

KROG KAKOVOSTI

Kakovost proiz. za določenega potrošnika ali v širšem smislu za del tržišča, ki ga sestavljajo po zahtevah podobni potrošniki, določimo v različnih stopnjah:

- izbira dela tržišča (bodoči potrošniki)
- osnovne odločitve
- izdelava programa
- konstrukcija
- proizvodnja
- razdelitev po tržišču in
- servisna služba

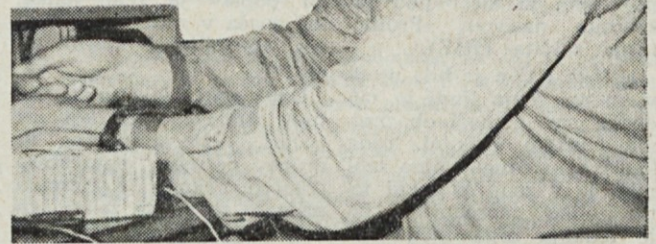
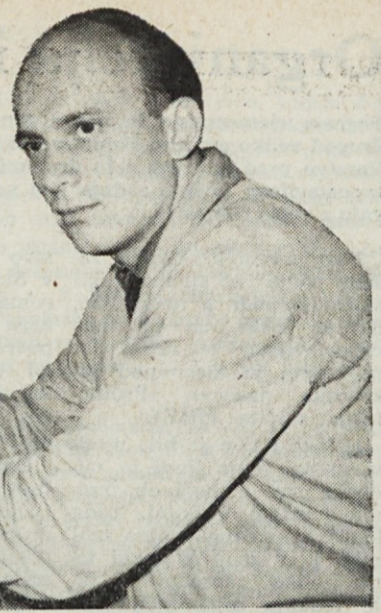
Vsaka navedenih stopenj vpliva na kakovost proizvoda, vse skupaj pa tvorijo krog kakovosti, ki se začne in konča na tržišču pri potrošnikih.

Ze izbira dela tržišča je važen činitelj. Ce izberemo majhen del tržišča, bomo proizvajali za manjšo skupino potrošnikov, katerih želje in zahteve se bistveno ne razlikujejo. Ce pa hočemo proizvajati isti predmet za vedno širši krog ljudi, se moramo sprijazniti z dejstvom, da bodo zahteve vedno bolj različne in bo tudi kakovost proizvoda za vedno več potrošnikov nižja od najboljše. Zaradi ekonomičnosti proizvodnje je potreben ustrezen sporazum.

Osnovne odločitve zajemajo izbiro artiklov in njihovih pomembnih lastnosti za že izbrani krog potrošnikov. Do njih prihaja na podlagi rezultatov raziskave tržišča, ki ugotovi zahteve, oziroma potrebe predvidenih

Tov. ing. Marjan Gostinčar je bil v 1966. letu štiri mesece v mednarodnem tečaju za inštruktorje kvalitete. Ta tečaj je organiziral mednarodni center za kakovost v Rotterdamu, kjer se je tečaj tudi vršil.

Tečaj je bil na nivoju post-diplomskega študija. S prispevki v nadaljevanjih bo preko našega glasila obdeloval tematiko kakovosti, zelo zanimivo in aktualno področje proizvodnje, s katerim se je seznanil na tem tečaju.

potrošnikov in tako določi mestu, ob pravem času in v osnovne lastnosti proizvodov, med katerimi je najpomembnejša verjetno cena.

Program določi točneje in podrobneje glavne lastnosti proizvoda s stališča ekonomike in možnosti v tovarni. Pri tem je zelo važna določitev števila tipov, ki temelji na izračunih prilagoditvenih izgub.

Konstrukcija poskuša čim bolj posneti v programu predstavljeni izdelek in iz idej ustvarja izdelek ter mu da dokončno obliko ob upoštevanju tehnoloških in organizacijskih možnosti v proizvodnji ter v veliki meri estetskih potreb potrošnikov. Proizvodnja ima nalogo, da izdeluje po izdelanih načrtih s čim večjim delom proizvodnje v predpisanih mejah.

Distribucija, to je preskrba tržišča z izdelki prav tako vpliva na kakovost, kot smo jo opredelili. Če ni pravično izvršena, to se pravi, če izdelki niso na pravem

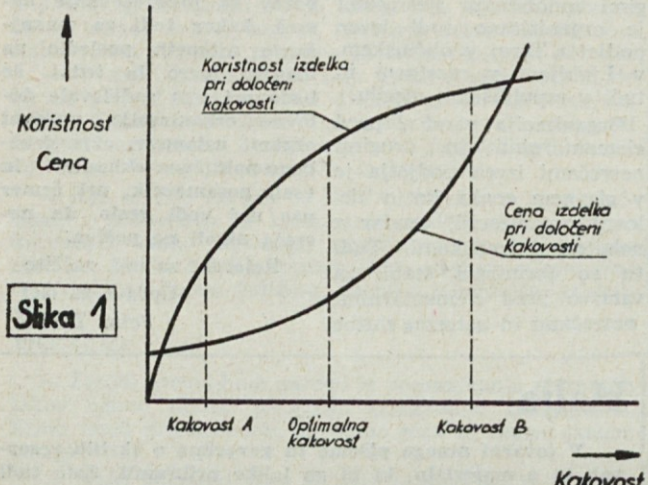
potrošnikov in tako določi mestu, ob pravem času in v predpisanem stanju, distribucija občutno nižja uporabnost proizvodov in s tem njihovo kakovost.

Slika 2

Ko izdelek pride v roke potrošnika, njegova uporabnost v tem trenutku seveda ni dovolj. Izdelek mora obdržati svoje lastnosti za določen čas.

Temu namenu služijo servisi, ki izdelkom vračajo njihovo uporabno vrednost in s tem vzdržujejo pomembne lastnosti izdelkov do izteka predvidene življenjske dobe.

Dober servis predstavlja posredno boljšo kakovost proizvodov. Seveda stopnje medseboj niso neodvisne. Vplivajo druga na drugo in so med seboj nerazdružljivo povezane, saj mora na primer konstruktor pri ustvarjanju novega izdelka pri danem programu upoštevati tehnološke in organizacijske

organizira kontrolo kakovosti, nudi pomoč v vseh zainteresiranih tovarnah in ustanovah v deželi ter vodi tečaje za »analitike kakovosti« (pretežno vodje oddelkov za kontrolo kakovosti v industriji). Od takrat se je statistična kontrola kakovosti širila še dosti hitreje in kar je najpomembnejše, prodrla je tudi v manjša podjetja in do danes dosegla visoko razvojno stopnjo, katere odraz so nova globlja pojmovanja kakovosti in nalog kontrole kakovosti, ki se je v zadnjih letih izkristalizirala pri Bouwcentrumu.

Vzemimo za primer pločevino, ki jo v Saturnusu uporabljamo za parabolična zrcala. Ta pločevina je za nas izdelek, mi sami pa smo potrošnik.

Ce bi uporabljali za določeno parabolično zrcalo pločevino s slabo vlečnostjo in s slabo površino, bi jo sicer dobili za nižjo ceno, toda imeli bi veliko izmeta, kar pomeni majhen zaslužek (majhna razlika med krivuljama koristnosti in cene pri kvaliteti A na sliki 1), ali pa celo izgubo.

Pri postopnem izboljšanju lastnosti pločevine (večja kakovost) bi uporabnost pločevine rastla nekako po krivulji b, medtem ko bi cena tudi rastla, toda po krivulji c na sliki 1. Pri izbiri pločevine visoke kakovosti (primer b na sliki 1) jasno vidimo, da je razlika med koristnostjo in cenou že spet majhna zaradi vedno počasnejšega naraščanja koristnosti in vedno strmejšega naraščanja cene pri boljših lastnostih pločevine.

Največjo razliko in s tem tudi največji zaslužek bi imeli pri neki vmesni kakovosti pločevine, ki jo imenujemo z že znanim imenom najboljša kakovost pločevine za določeno parabolično zrcalo.

Stremeti moramo torej za najboljšo kakovostjo, ker je samo ta ekonomsko upravičena.

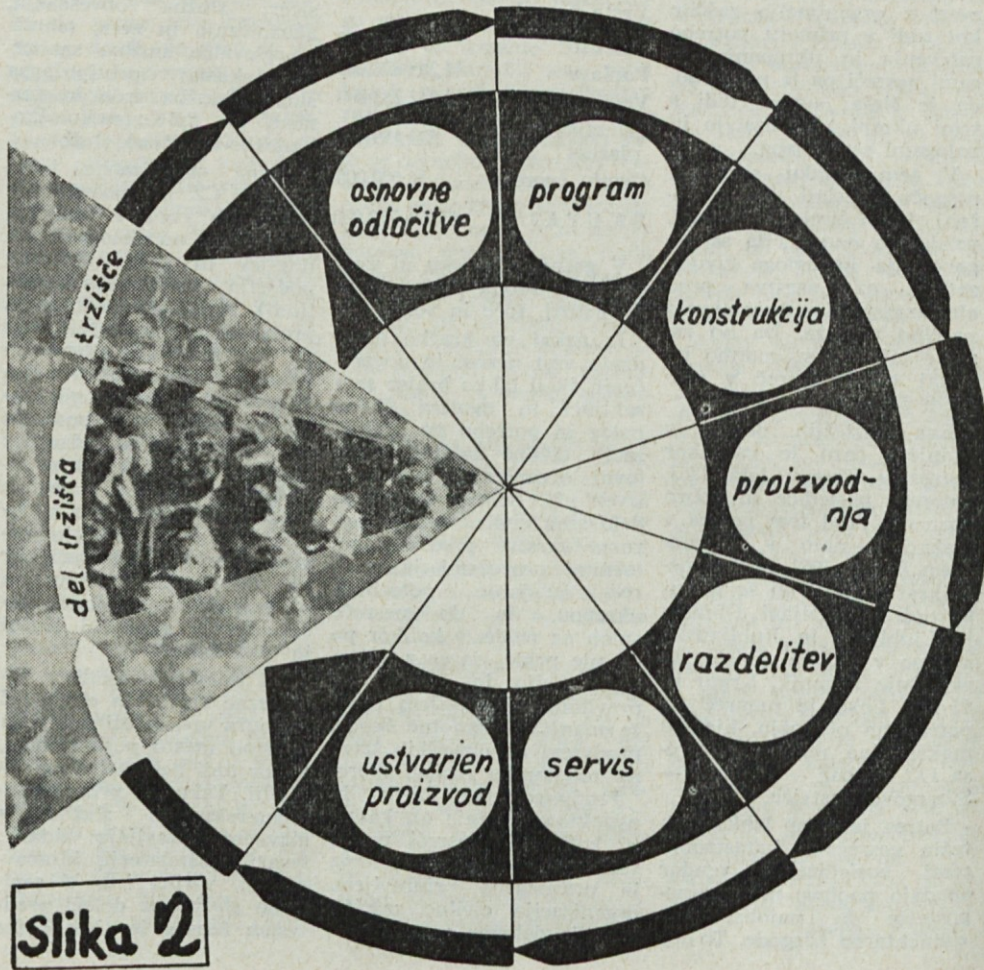
KAJ JE KAKOVOST?

Ce govorimo o kakovosti industrijskega proizvoda, lahko takoj ugotovimo, da kakovost proizvoda ni samo stvar njegovih lastnosti, ampak je določena tudi s koristnostjo, ki jo ima za uporabnika. Oglejmo si dva primera:

— Ista moška obleka se nekemu dobro prilega, medtem ko so drugemu prekratki rokavi, tretjemu je preozek suknjič itd.

— »Spaček« je za trgovskega potnika prav lahko najboljši avtomobil, za človeka, ki se navdušuje nad dobrimi pospeški in nad hitro vožnjo pa je eno najslabših vozil.

Iz obeh primerov lahko vidimo, da so isti predmeti za različne ljudi različno koristni in torej z ozirom na uporabo niso iste kakovosti.

Slika 2

servisne službe in celo vrsto še nedoločenih estetskih želja potrošnikov. Podobno sliko dobimo, če pogledamo katerikoli stopnjo v krogu kakovosti. Zelo pomembno je nadalje dejstvo, da najrazličnejše omejitve (zmogljivosti, tehnološke možnosti, socialni vplivi itd.) na vsaki od stopenj povzročajo odstopanje od tistega, kar smo na prejšnji stopnji od izdelka zahtevali, zaradi česar kakovost proizvoda za izbrane potrošnike od stopnje do stopnje pada.

Čim prej v krogu kakovosti je stopnja, tem hujše po-

sledice povzroči odstopanje možnosti v proizvodnji, pogoje pri distribuciji, stanje na kakovost izdelka, kajti na kasnejših stopnjah odstopanj ni mogoče več popraviti ali omiliti.

Gledati moramo, da v krogu kakovosti čimmanj odstopamo od potreb potrošnikov, kajti večja odstopanja predstavljajo zožitev tržišča, manjšo prodajo in manjši zaslužek.

Pri tem pada zaslužek še veliko hitreje kot prodaja, kajti določeni stroški ostajajo isti brez ozira na velikost proizvodnje.

ing. Marjan Gostinčar
Nadaljevanje prihodnjič!

Predstavljamo vam novi izdelek

- Hobok Ø 280 se imenuje. Uporabljajo ga za embaliranje kemičnih proizvodov. Ni svetlobno in ne termično telo, pa vendar ga izdelujejo v delovni enoti OTP.

KOMERCIALA

Jugoslovanska industrija je že vsa leta po vojni proizvajala tako embalažo iz pocinkane pločevine debele 0,56 milimetrov. Količine so iz leta v leto rastle in dosegle milijon kosov.

Dosedanji hobok iz pocinkane pločevine je bil zelo težak, zato je že stara težnja, da bi ga izdelali iz tanjše pločevine s prostornino 20 do 25 litrov, ki bo lažji.

Na pobudo tehničnega oddelka so opravili prve poskuse in ga v precej kratkem času osvojili. Prve količine so že v proizvodnji in jih ne bo težko prodati, ker so zelo lični, lahki in praktični za kemično industrijo.

Hobok smo prvič razstavili lansko leto na Zagrebškem velesejmu. Obiskovalci so si ga z zadovoljstvom ogledali, konkurenca pa ga je sicer z zavistjo, a vendar pozitivno ocenila.

Zelimo si, da bi bil hobok kakovosten, in da bi ga naredili zadosti. Je namreč zelo zanimiv izdelek, ki ga trg nestrpnostno pričakuje.

TISKARNA

Tiskanje pločevine za hobok ni hvaležno delo, povzročča nam težave še posebno, kadar moramo tiskati v večji barvni skali. Belo podlago zelo moti površinska neravnost pločevine.

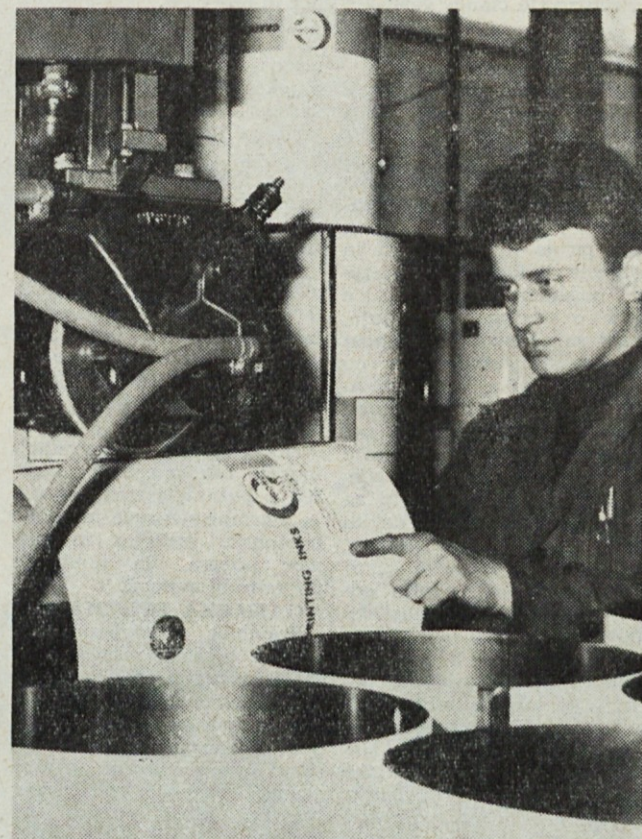
V tiskarni želijo, da bi hobok izdelovali v čim manj barvah — ne v štirih, ampak le v eni.

Debelina pločevine jih preveč ne moti, le težka je.

OBROT TEHNIČNIH PREDMETOV

Za izdelavo tega izdelka smo se borili zato, ker smo imeli proste strojne zmogljivosti in bi s tem popestrili proizvodni program. V naši proizvodni enoti je s tehnoloških stališč, ob sedanjem strojnem parku največ možnosti za izdelavo hoboka, ki je sicer embalaža.

Prve kose smo izdelali v prototipni delavnici. Po Zagrebškem velesejmu pa so se pojavila naročila in smo morali osvojiti tehnologijo ter

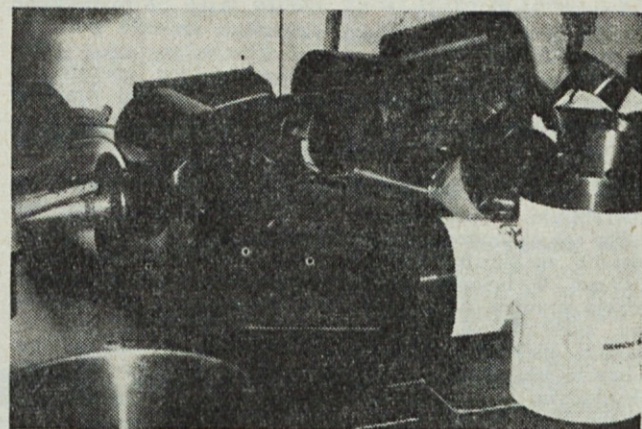

ga vključiti v naš proizvodni program.

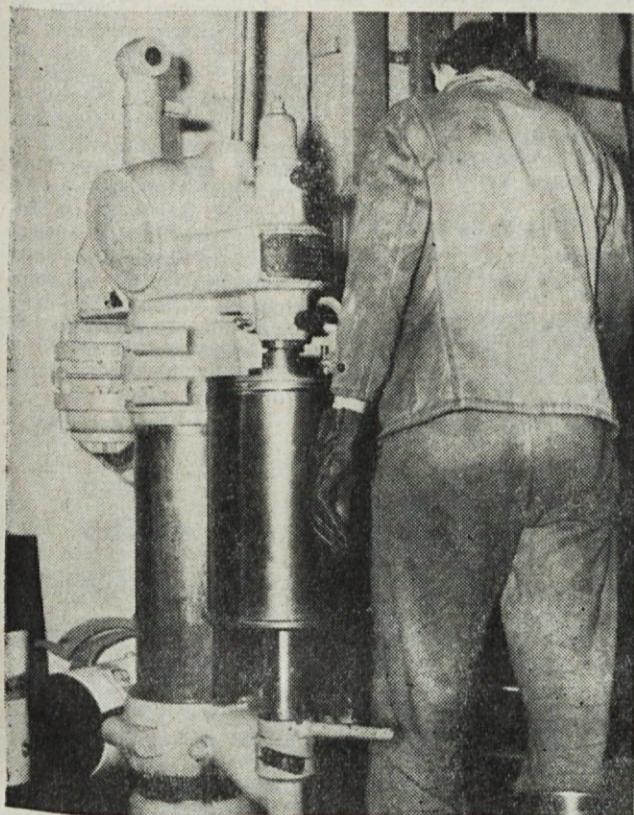
Prva serija, ki smo jo pričeli je bila 4.000 kosov, 2.000 belih in 2.000 litografranih. Serijo smo že končali.

Izdelujemo lahko šest vrst hobokov z enako prostorni-

no. Razlikujejo se le po različni izvedbi pokrova in ročca, ki zavisita od namena uporabe in funkcionalnosti. Upamo, da bomo tehnološki postopek kmalu osvojili, in da bomo začeli s serijsko proizvodnjo.

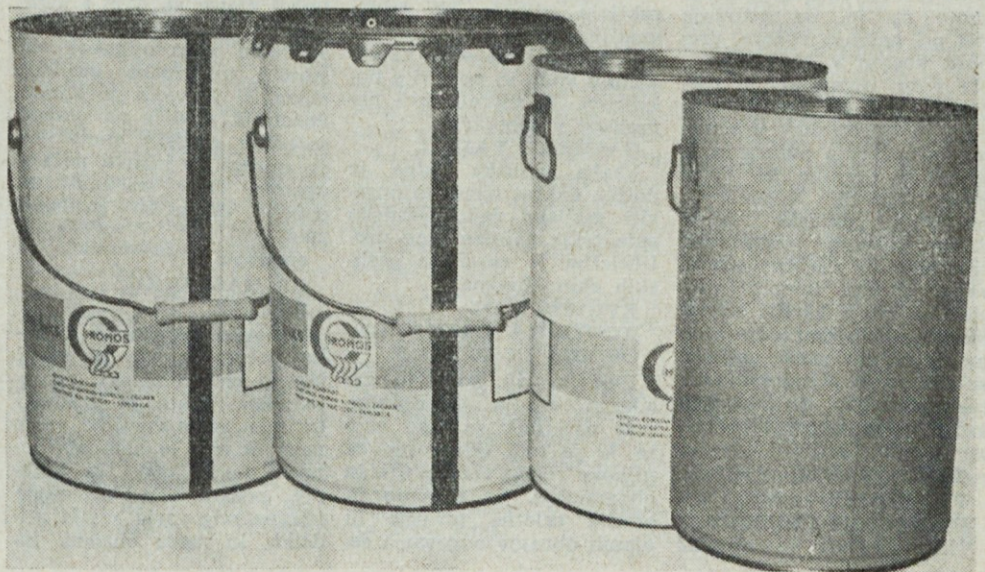
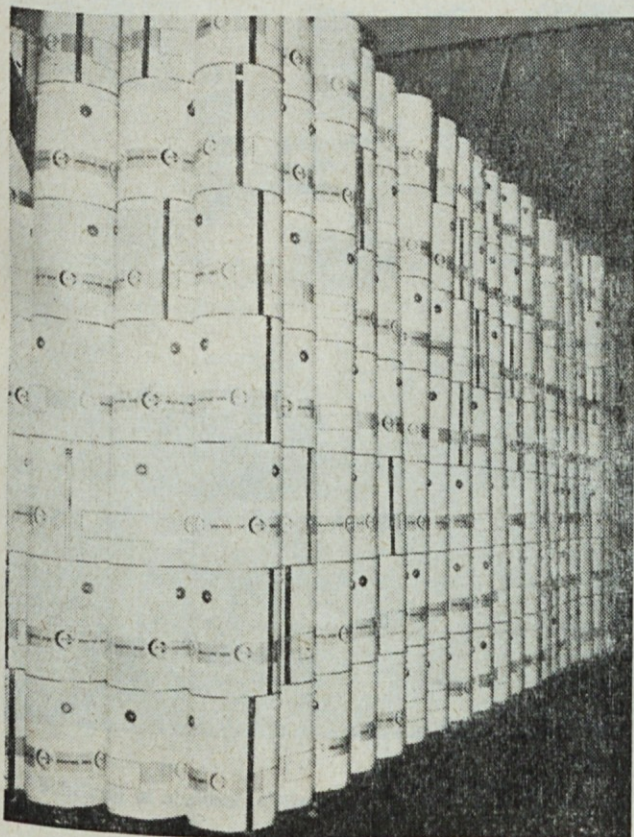

Brez odpadka ne gre!

Mnogo truda je bilo potrebno, da je izdelava na strojih gladko stekla

To je prva skladovnica hobok. Zelimo, da bi jih bilo še mnogo, pa čeprav je s prostorom že sedaj tesno

Ali ravnamo po pravilniku o požarni varnosti

V preteklem letu smo pod gornjim naslovom obdelali organizacijski in preventivni del našega pravilnika o požarnovarnostni službi (glej št. 2 in št. 4 Glasa Saturnusa). Ostane nam še operativni del. S tem bomo zaključili našo razpravo, katere namen je čim bolj pojasniti in popularizirati požarno zaščito naše tovarne in doseči potrebno varnost ob prizadevanju članov gasilskih enot in nas vseh.

POŽARNOVARNOSTNA OPERATIVA

Tovarna ima obratnega gasilca, ki mora biti strokovno usposobljen. Njegova naloga je, da skrbi za brezhibnost gasilske opreme in da je ta zadostna in pravilno razmeščena. Razen tega pa je njegova prva in osnovna naloga, da povezuje posamezne gasilske enote, jim poveljuje, skrbi za njihovo izvežbanost in pravilno razporeditev po obratih. Vsaka delovna izmena namreč mora imeti svojo gasilsko enoto s poveljnikom na čelu. Enota ima najmanj 10 članov. Njena dolžnost je, da skrbi za požarno varnost med delom in izvaja preventivne ukrepe. Člani enote so dolžni takoj opozoriti svojega vodjo oddelka in poveljnika gasilske enote na vsako nevarnost požara, čim jo opazijo. V primeru pa, da nastane požar, je seveda gasilska enota dolžna gasiti požar, kar je njena osnovna naloga. Nadalje vsake gasilske enote so še, da v primeru požara ali elementarne nezgode pomaga drugim gasilskim enotam tovarne in končno pokliče na pomoč še ostale enote ali poklicne gasilce, če se požar nevarno širi.

Poglejmo še, kakšne so naloge poveljnika gasilske enote. V glavnem je dolžan skrbeti, da je njegova enota vedno številčno izpopolnjena in da so novi člani poučeni in usposobljeni za gasilsko službo. Nadalje je njegova skrb, da so gasilska sredstva in oprema brezhibni in da se vrši zadevna kontrola. Posebno skrb in kontrolo morajo voditi nad vnetljivimi snovmi, ki se hranijo ali uporabljajo v obratu ter so dolžni sproti opozarjati obratovodje na skrajno požarno varnost. V primeru požara odreja pravilne načine gašenja, skrbi da se takoj odklopijo električne naprave, odstrani vse lahko vnetljive, eksplozivne in strupene snovi ter zapre okna in vrata, da se prepreči preprih. Posebna pravica in obenem dolžnost poveljnika gasilske enote pa je, da vzdržuje red pri gašenju požara, prepoče dostop v bližino gorišča vsem nezaposlenim osebam, odredi evakuacijo oseb in odstranitev predmetov iz področja požara in iz sosednjih obratov, ki jih je požar ogrozil. Končno je poveljnik gasilske enote dolžan dnevno pregledovati reševalne in zaščitne naprave v obratu, temeljit pregled pa mora izvršiti enkrat mesečno. Enkrat mesečno mora opraviti tudi gasilske vaje s svojo ekipo ter prav tako mesečno o delovanju svoje ekipe poročati sekretarju podjetja.

SODELOVANJE

VRATARJEV

IN NOČNIH ČUVAJEV

Nočni čuvaji so obvezni

člani gasilske ekipe. Občasno so dolžni pregledati vse objekte v pogledu požarne varnosti ter opozoriti sekretarja podjetja na vse okoliščine, ki utegnejo povzročiti požar. Nadalje so dolžni kontrolirati vse gasilske naprave tako glede njih pravilne in zadostne namestitve in razporeditve, kot tudi glede njihove uporabnosti. O svojih opažanjih morajo takoj poročati poveljniku pristojne gasilske enote in končno sekretarju podjetja, če ostane opozorilo brezuspešno.

Nočni čuvaji in vratarji morajo biti izvežbani za gašenje požara, poznati morajo alarmne naprave in važne telefonske številke za primer požara, da pokličejo po potrebi pomoč.

GASILSKA OPREMA

Pravilnik predpisuje naslednje gasilne, reševalne in zaščitne naprave:

1. motorno gasilno brizgalno, za katero je predpisana posebna shramba. Ključ gasilne shrambe hrani obratni gasilec oziroma poveljnik, rezervni ključ pa je pri vratarju;

2. potrebno število ročnih gasilnih aparatov, in sicer: — gasilne aparate za mokro gašenje, ki morajo biti nameščeni v onih obratih, kjer se dela z lesom

— gasilne aparate na kemično peno za obrate, kjer se uporabljajo ali hranijo lahko vnetljive tekočine

— gasilne aparate CO₂ za obrate, kjer so nameščene električne naprave pod napetostjo

— tetra klor aparate ali aparate na gasilni prah za obrate, kjer se uporabljajo ali hranijo tekoča goriva (benzin, olje, nitro lak, nitro razredčilo ip.) ali kjer so nameščene električne naprave

— brenčače, ki morajo biti nameščene v obratih poleg ročnih gasilskih aparatov za mokro gašenje

— azbestno platno, ki mora biti nameščeno v obratu tiskarne in v obratu za brizgano barvanje

— pesek z lopatami v zabojih, ki morajo biti nameščeni v obratih, kjer se uporabljajo olinata ali lahko vnetljive snovi

— hidranti ali sodi, napolnjeni z vodo in pokriti s pokrovom. Ti morajo biti nameščeni v zabojarini.

GASILSKE VAJE

Vsaka gasilska ekipa je dolžna enkrat mesečno opraviti gasilske vaje. Gasilska vaja traja najmanj eno uro. Udeležba je za člane gasilskih ekip obvezna.

EVIDENCA IN

KONTROLA GASILNEGA ORODJA IN OPREME

Evidenco in kontrolo gasilnega orodja in opreme vrši poveljnik gasilske enote, ki je tudi odgovoren za njihovo redno vzdrževanje in obnavljanje. Za opremo in orodje celotne tovarne in njenih obratov odgovarja se-

veda obratni gasilec, ki je tudi dolžan poročati o stanju upravnemu odboru.

Med posebno gasilsko opremo spadajo še maske in Dregerjev dihalni aparat.

Vsaka gasilna enota je dolžna skrbeti, da je gasilna oprema brezhibna in popolna. Tako mora biti vedno na razpolago zadostna količina gasilnih aparatov, brenčač, veder, lestev, požarnih kaveljnov, krampov, lopat, sekir, cevi, ročnih lerkarn za prvo pomoč in podobno. Za opremo celotne tovarne odgovarja obratni gasilec.

HIDRANTI

IN VODNI

REZERVOARJI

Vodne razmere morajo biti v podjetju označene z znaki, kar velja za hidrante, vodni rezervoarji pa morajo imeti označeno količino vode v kubičnih metrih.

OBRAMBNI

IN NAPADALNI NAČRT

Za primer požara mora biti izdelan obrambni in napadalni načrt. Imenovani načrt mora vsebovati požarno karakteristiko objektov, razen tega pa mora biti v načrtu označena tudi smer napada in obrambe. Situacijski načrt mora biti pregleden ter mora imeti naslednje podatke:

— vrisana morajo biti vsa poslopja s hidranti in vodnimi pipami ter mesti za črpanje vode

— označena morajo biti vsa sredstva za gašenje požara, gasilni aparati, alarmne naprave

— označeni morajo biti prostori, kjer se hranijo lahko vnetljive in eksplozivne snovi

Predpisane so naslednje barvne oznake:

modra barva označuje mesta za vodo, rdeča barva označuje alarmne naprave, rjava barva označuje požarno nevarne objekte, rumena barva označuje požarne zidove.

Vse gornje oznake mora vsebovati legenda obrambnega-napadalnega načrta.

ALARM ZA POŽAR

Požar se javi z alarmnim znakom. Zunanji alarm je dolg pisk sirene brez zavijanja, ki traja 3 minute. Notranji alarm se daje z električnim zvoncem. Z danim alarmom morajo takoj nastopiti tovarniške gasilske ekipe, ki jih vodi poveljnik. Poveljnik pokliče na pomoč sosednje gasilske enote, ko po obsegu in jakosti požara ugotovi, da ni računati na uspeh domačih gasilskih enot.

UKREPI OB NASTANKU POŽARA

Osnovno pravilo ob izbruhu požara je, da se takoj izklopi električni tok, zaprejo okna, vrata in zračniki ter odstranijo vnetljivi predmeti. S tem se namreč prepreči dovod zraka in širjenje požara. Za omenjene ukrepe odgovarja vodja oddelka, ki mora obenem ja-

viti požar tudi obratni gasilski službi, da se takoj mobilizira gasilska ekipa tovarne. Obvestilo o požaru pa v se v primeru potrebe javi tudi poklicni gasilski službi.

Gašenje požara vodi poveljnik gasilcev, če pa pridejo na pomoč poklicni gasilci, prevzame vodstvo poveljnik poklicnih gasilcev.

KAZNI ZARADI

KRŠITEV

POŽARNOVARNOSTNIH PREDPISOV

Pravilnik predvidi disciplinsko kaznovanje kršilcev požarno-varnostnih predpisov. Izrecno naštete kršitve so naslednje:

1. povzročitelj požara v podjetju namenoma ali po malomarnosti

2. neutemeljena odklonitev udeležbe pri gašenju požara

3. neupoštevanje nalog, ki jih izda vodja gasilske ekipe

4. malomarno ravnanje z gasilnimi napravami ali poškodovanje imenovanih naprav

5. kajenje v delovnih prostorih

6. odlaganje lahko vnetljivih predmetov izven za to določenih prostorov

Pripominjamo, da so še druge kršitve požarnovarnostnih predpisov izven zgoraj naštetih. Razna navodila v smislu povečanja požarne

varnosti, ki so jih izdale strokovne službe v okviru posameznih sektorjev že po uveljavitvi pravilnika kot tudi naknadni sklepi HTV komisije podjetja so obvezni.

Kdor jih ne upošteva, krši svojo delovno dolžnost, kar pomeni hujšo disciplinsko kršitev, kot je to sklenila HTV komisija v mesecu novembru preteklega leta. Omenjeni sklep je bil objavljen vsem odgovornim delavcem podjetja in tudi na oglasnih deskah tako, da so z njegovo vsebino obveščeni vsi delavci podjetja. Sklep predvidi hitrejši disciplinski postopek in strožje kaznovanje kršilcev predpisov požarne varnosti enako kot kršilcev HTV predpisov.

Naj omenimo končno še nove poostrene predpise, ki jih je v pogledu požarne varnosti in elementarnih nesreč izdala naša republika in ki so vsebovani v zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami. Vzoredno s temi predpisi že pripravljamo naše podjetje dopolnitev pravilnika o požarni varnosti in vzoredno novo organizacijo naše požarnovarnostne službe, ki bo bolj gibčna in učinkovitejša. O tem bomo še poročali v prihodnjih številkah Glasa Saturnusa.

Arh Jože

Kako sem prvič zamudil službo

29. novembra sem s prijatelji proslavljal in prišel po polnoči domov. Žena je trdno spala, zato je nisem hotel buditi. (Za dva dni misva govorila). Na kos papirja sem napisal: »Žena, zbudite me ob 5. uri, grem v službo!« Lepo sem ji ga nastavil na omarico poleg postelje, ter utrujen legel.

Ob 6.30 se sam zbudim. Žena še vedno spi, na listku

pa vidim pripis: »Just, ura je 5, zbudi se!«

Tako sem prvič v dvajsetih letih zamudil službo.

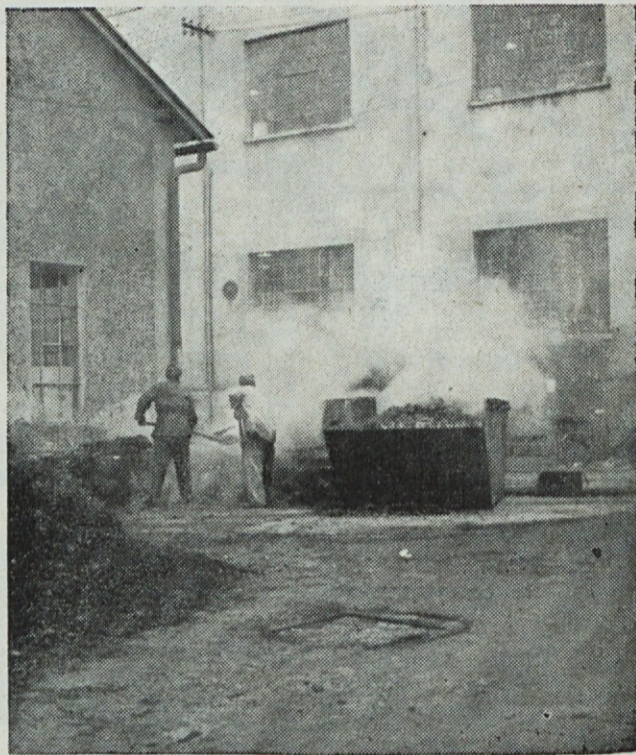
Dragi možje, ne pišite svojim ženam listkov!

Just Grum

Pripis:

Upam, da mu veterani zakonskega stanu oprostite začetniško napako.

Urednik

Vsakodnevno zapraševanje dvorišča, kuhinje in jedilnice

Preberi in zamisli se . . .

Moj mož je zaposlen pri vas . . . Probleme imam, bi smela govoriti z vami? Veste, na šoli so mi svetovali, naj vas poiščem. Ampak, saj razumete, ne bi hotela, da zve za moj obisk mož. Ubil bi me, razumete, ubil. Prestopajoča z zbeganimi očmi in nemirom v govorjenju je nestrpno čakala mojega odgovora. Cutila sem, da je v hudi duševni stiski in da ji je nujno potreben človek, ki bi jo znal poslušati, ji smel svetovati in jo pomiriti.

Ponudila sem ji stol, a ga je vljudno odklonila. Stojte se pač ne moreva pogovarjati, tovarišica gotovo bo najin pogovor terjal dalj časa, zato si izvolite vzeti stol. Ne, hvala! Bom kar tako, naslonila se bom na omaro, saj je tudi tako dobro, je hitela odgovarjati v eni sapi. Ženska, ki je po moji hitri presoji stopila že v peto desetletje življenja, se je na mah spremenila. Njen obraz je postal strog, nezaupljiv. Takoj sem vedela, da je vzrok temu moja starost. Uboga ženska je pač pričakovala na mojem stolu starejšo žensko z debelimi naočniki in sivo glavo. Potrebno je bilo precej časa, da sva prebili zid nezaupanja. Morda je k temu pripomoglo težko breme, katero je nosila sama že sedemnajsto leto.

V največjih krizah se je zatekla k otrokom in pri igranju z njimi skušala pozabiti na včeraj, danes jutri . . .

Toda otroci so dorastli in sedaj ne najde več opore v njih. Pravijo, da je sitna, nemogoča, starokopitna . . . Vsak hodi po svoji poti, pri njej se zberejo le še na obedu. In še tam vsi molčijo, kot da niso družina.

Verjetno sem bila edini človek, ki jo je želel poslušati, zato se je prijetno počutila, kar mi je poleg nje-nega obraza potrdila tudi podzavestna kretanja po stolu. Tedaj pa — ojoj! Pridružen krik in ostra bolečina sta ji spáčili sicer lep obraz. Ustrašila sem se misleč, da je na stolu kak žebelj, trska ali kaj podobnega.

Pomirila me je z odgovorom, da ni ničesar. Počasi je vstala in mi s sramežljivostjo pokazala podpluto telo.

Mož jo je pretepel do nezavesti, ker mu ni dala denarja za pijačo. Dvanajsto leto že pije in divja po hiši. Da bi preživela družino se je zaposlila, a sedaj se je alkoholu pridružila še običajna sopotnica — ljubosumnost. Razmere v hiši so takšne, da premišluje celo o samomoru.

Otroci niso dokončali šole, zaposlitve ne dobijo, v uk jih ne sprejme nihče. Tudi njej grozi odpoved! Kadar je močno tepena, ne more v službo, ker bi rada prikrila »družinsko sramoto« — kot jo sama imenuje.

Dekle je zašlo, znašlo se je na poti, ki je bila sprva prijetna. Poleg ljubezni ji je nudila še denar, darila — vse, česar doma ni bila navajena prejemati.

A sedaj? Davek je prišel prezgodaj, mladoletnica tega ni pričakovala. Tudi oče, kateremu je dajala višek svojega denarja, jo ne mara več. *Vsega je kriva mati??*

Iz oddelka sem dobila prisotnostni list. Nobenega plavega ni bilo na njem, le okrog 12. in 25. v mesecu je običajno vzel po dan ali dva dopusta. Na delo ni prišel nikoli vinjen. Tudi mojstru ni zupal svoje slabosti, dejal je, da manjka zato, ker je žena srčni bolnik in dobiva napade.

Kdo je kriv za družinsko tragedijo? Kdo lahko pomaga? Kaj lahko nastane, če se bodo stvari zaostrijele? Razmislimo — kdo bo kriv, če mati omaga pod težkim bremenom. *Je res vreden kozarec alkohola več, kot družinska sreča??*

Dedek mraz nas je obiskal

Po običaju je tudi letos obiskal otroke naših delavcev »Dedek Mraz«. Sindikalna podružnica in uprava sta imeli polne roke dela s pripravami. 700 otrok ni malenkost. Nabavili smo material, pripravili zavitke in ostalo. Da bodo člani in njihovi malčki čimbolj zadovoljni, smo si želeli vsi.

»Dedek Mraz« naj bi obiskal otroke v Titovem domu. Prišel je težko pričakovani dan. Dvorana se je napolnila do zadnjega kotička. Saj so nekatere matere prinesle s seboj celo dojenčke, ki bi prav lahko dobili pakete v tovarni, ker jih je bilo dovolj. Program je bil pester, vendar malo predolg, tako da so ne-

kateri otroci že komaj čakali na prihod »Dedka Mraza«. Če si pogledal po dvorani, si videl velike in začudene oči malčkov, ki pričakujejo nekaj velikega in za njih tako pomembnega. Vse se je lepo odvijalo po predvidenem programu, do prihoda »Dedka Mraza«.

Dedek je imel komaj toliko časa, da je pozdravil svoje male prijatelje, ki so komaj čakali, da jih bo poklical k sebi in jih obdaril. Tu pa so se začele težave. Paketi namreč niso bili označeni z imeni in bi moral vsak posameznik počasi pripeljati svojega otroka do odra. Ljudje pa so vsi naenkrat vdrli do odra in celo na oder, tako da je nastala prava zmešnjava. Vse lepo, kar so prej prikazali otrokom se je s prerivanjem in prerekanjem razblinilo v nič. Le nekateri otroci so uspeli priti do »Dedka Mraza«, in se z njim malo pogovorili. Za incident pa ni odgovorna sindikalna podružnica, ampak predvsem člani kolektiva, ki niso disciplinirano prihajali na oder. Odveč je bil strah, da kdo ne bo dobil darila.

Pri prerivanju niso pazili niti na otroke niti na starejšo. No, vendar upam, da so bili na koncu zadovoljni vsi, starejši in malčki, in da se lahko v njihovem imenu zahvalim vsem, ki so prireditve omogočili in pripravili.

Lenčka Toni

Joj kako boli

V decembru 1966 se je na delu poškodovalo 9 oseb, ena pa se je poškodovala med potjo na delo.

Poškodbe po posameznih obratih:

- Zalog 3
- Oddetek norma škatel 2
- Stiskalnica embalaže 1
- Tiskarna 1
- Strojna orodna 1
- Splošne službe 1

Janez ZAVRSNIK 17/12 — Ponesrečenec je brusil zgibalni kolot. Ko je meril luknjo, mu je kaliber nenadoma zdrsnil iz odprtine, zaradi česar je z desno roko zadel v vrteči se brusilni kolot. Brusilni kolot mu je poškodoval komolec desne roke. Ponesrečenec je kršil HTV predpise.

Francka KOLAR 8/12 — Ponesrečenka je štancala ovalne pokrove. Orodje je napravilo izmeček, katerega je hotela delavka z levo roko presteči. V tem trenutku pa je podzavestno sprožila stroj, tako da ji je orodje stisnilo levo roko na prehodu prstov v dlan. Tudi ta poškodba je nastala, ker je ponesrečenka kršila HTV pravila.

Marko KROSELJ 8/12 — Med iztovarjanjem železnega zaboja se je ponesrečenec vrezal v mezinec desne roke. Ni nosil zaščitnih rokavic.

Pepca ZULIČ 12/12 — Ponesrečenka je štancala aluvi pokrovčke. Ko je iz traku odrezala zadnji pokrovček, je na zgornjem delu orodja ostal odpadki. Ponesrečenka ga je hotela odstraniti s ka-

zalcem leve roke. V tem trenutku je podzavestno sprožila stroj, ki ji je poškodoval kazalec. Tovarišica se je poškodovala, ker je kršila pravila HTV in ni nosila zaščitnih rokavic.

Tone DOLČIČ 20/12 — Ponesrečenec je peljal pločevino na transportnem vozičku. Na prehodu med betonskimi in pločevinastimi tlemi je na transportnem vozičku popustil zob za zadrževanje. Ročica voziča je udarila ponesrečenca v koleno na desni nogi. Do poškodbe je prišlo zaradi okvare na transportnem vozičku.

Anton PIVEC 23/12 — Ponesrečenec je sestopil s kartonskih zabojev in si pri tem zvil desno nogo v gležnju. Poškodbo je povzročil

neprimeren način dela.

Vida PEZDIRC 23/12 — Ponesrečenka je štancala aluvi pokrovčke. Pri četrtem odrezanem pokrovčku je odrezek ostal na zgornjem delu orodja in ga je hotela odstraniti s kazalcem leve roke. V tem trenutku je podzavestno sprožila stroj, ki ji je poškodoval kazalec leve roke. Ponesrečenka se ni ravnala po predpisih HTV.

Ing. Marjan MOZETIČ 23/12 — Ponesrečenec je kontroliral gorenje v peči centralne kurjave. Med pregledom mu je plamen bruhnil v obraz in mu povzročil opekline prve in druge stopnje.

Ivan UČAKAR 26/12 — Ko je prelagal odpadno pločevino, se je urezal v sredinec na desni roki.

Spoznali smo sistem socialnega dela na Poljskem

- Za strokovno izpopolnitev svojih članov je Društvo socialnih delavcev organiziralo strokovno ekskurzijo na Poljsko in Čehoslovaško z namenom, da bi si člani društva ogledali in spoznali način reševanja socialne problematike v teh državah. Ekskurzija je trajala osem dni.

Da sem se lahko omenjene ekskurzije udeležila, se moram zahvaliti upravnemu odboru našega podjetja, ki je z razumevanjem odobril denar za to potovanje. Sodelavce želim seznaniti z zanimivostmi, ki sem jih videla. Vsega kar smo videli in spoznali, ne morem opisati, ker bi zahtevalo preveč prostora, vendar bom skušala bralce seznaniti, kako v teh državah rešujejo socialno problematiko v širšem smislu besede.

Pot nas je vodila preko Madžarske in Slovaške na Poljsko. Po prestopu poljske meje, na poti v Krakov, smo si mimogrede ogledali zloglasno koncentracijsko taborišče Auschwitz, ki še danes pokaže obiskovalcu strahotna, nečloveška dejanja nemških morilcev. Ob spominu na mamo in sestro, ki sta preživeli dve leti v podobnem taborišču Ravensbrück, so se mi vrnil pred oči nepozabni in boleči trenutki mojega življenja med vojno.

Auschwitz je nepozaben, kdor je preživel to taborišče je vreden večnega spoštovanja. Tega ne bi smeli nikoli pozabiti.

Naslednje jutro smo imeli razgovor z načelnikom oddelka za socialno varstvo na Vojvodskem ministrstvu Krakov. Pripovedoval nam je predvsem o skrbi za invalide, ki jih obravnavajo po oceni zdravniške komisije. Za delovne invalide skrbijo predvsem gospodarske organizacije same tako, da jih zaposlijo na ustreznih delovnih mestih. Če pa to zaradi večje prizadetosti ni mogoče, jih zaposlijo v posebnih delavnicah. Za nas nova oblika je tudi delo na domu, krojaško delo, gojitev čebel ali perutnine itd. Vojvodsko ministrstvo kupi invalidu potrebna osnovna sredstva za eno izmed naštetih del, invalid dela in prejema mesečno plačo. Po desetih letih preide osnovno sredstvo v trajno last invalida.

Ostalo socialno problematiko rešujejo s prostovoljnimi socialnimi delavci, ki delajo na terenu. Njihovo delo je družbena funkcija. Socialnih socialnih delavcev imajo malo, ker šele začenjajo načrtno in strokovno reševati to problematiko. Na Poljskem imajo dve višji šoli za socialne delavce, tretjo pa namerajajo ustanoviti prav v Krakovu. Sredstva za reševanje socialne problematike niso problem, ker je financiranje centralistično in proračunsko. Pripominjam, da imajo Poljaki izreden smisel in čutiljo potrebo predvsem po zaščiti mladine, kar boste videli iz opisa organizacije varstva in vzgoje otrok. Priznamo, da temu vprašanju pri nas posvečamo premalo pozornosti in običaj-prostore za medicinsko reha-

no za te dejavnosti namenimo šele zadnji dinar.

Smo v Varšavi, glavnem mestu Poljske. Med vojno so mesto porušili skoraj do tal. Danes stoji na teh porušeni nove sodobne zgradbe. Najlepši je vsekakor »Dom kulture«, katerega so Poljakom zgradili Rusi.

Ogledno si vzgojno in varstveno ustanovo pri tovarni čokolade »Sirena« v Varšavi. Tovarna je začela obratovati leta 1949 in danes zaposluje 3.300 delavcev, od tega 80% žena. Zanimiva je za nas zelo vabljiva ugotovitev, da delavke matere delajo samo v dopoldanski izmeni, od šestih zjutraj do dveh popoldan. Tako odpade problem varstva popoldan in zvečer. Ustanovo imajo kar v podjetju, tako da žene oddajo otroke pred začetkom dela in jih vzamejo po končanem delu ter z njimi odidejo domov. Delovna organizacija ima nad varstveno ustanovo popoln patronat in tudi krije skoraj vse stroške. Za organizirali varstva skrbi »komite staršev«, katerega izvoli sindikat za dobo trid let. Za šoloobvezne otroke so organizirali celodnevno varstvo pri šolah. Zanimivo je, da so otroci v varstvu tudi med počitnicami.

V Varšavi smo si ogledali kazensko poboljševalni zavod — oddelek za mladoletne obsojence. Ta zavod so zgradili pred tremi leti in sprejme 3.000 obsojencev. Paviljonska zgradba dopušča razporeditev obsojencev po teži prekrška. Obsojence razdelijo v tri kategorije: težjo, srednjo in lažjo. Glede na to je tudi režim v teh treh paviljonih različen. Omenim naj samo, da obsojenci s težjim prekrškom ne hodijo na delo in morajo biti cele dneve le v sobi. Hrano delijo v obliki emolonične, kalorična vrednost pa je določena na podlagi delovnega učinka obsojenca. Kdor ne dela, prejema le najmanjše obroke.

V zavodu imajo razen nadzorstvene še zdravstveno, socialno, psihološko in pedagoško službo ter službo za zaposlovanje obsojencev. Po razgovoru z upravnikom KPZ in po ogledu paviljona smo ugotovili, da imajo precej strožji režim kot pri nas, in da je zaradi tega število povratnikov manjše. V Konstančinu blizu Varšave smo si ogledali Zavod za rehabilitacijo invalidov. Zavod stoji v lepo urejenem okolju na samotni ravnini. Zaradi sodobnega načina zdravljenja in velikih uspehov, zavod slovi po vsem svetu. Številne države pošiljajo vanj na specializacijo svoje predstavniki in alkoholiki, ki se zdravijo. Sestajajo se enkrat na mesec v brezalkoholni kavarni ke. Ima sodobno opremljene

bilitacijo, celotne terapije in dobro opremljeno telovadnico. V dobro opremljenih prostorih tečejo številne dejavnosti za delovno in okupacijsko terapijo, med njimi v radio delavnici, mizarski, urarski, šiviljski, lončarski in modelarski delavnici.

Paciente sprejemajo takoj po nesreči. Zato imajo v zavodu tudi potrebne strokovnjake. V strokovnem teamu, ki sprejema in triazira paciente, so zdravniki ustreznih zdravstvenih strok, psiholog, sociolog in štirje soc. delavci ki imajo prav pri sprejemu pacienta izredno važno vlogo. Socialnega delavca imenujejo »socialni asistent«. On opravi prvi razgovor s pacientom in zbira podatke, ki jih pozneje uporabijo za popolno rehabilitacijo invalida.

V Poljski imajo tudi izvršni svet za profesionalno rehabilitacijo invalidov, ki v širšem družbenem smislu skrbi za to, da imajo invalidi vse pravice, ki jim gredo. Izvršni svet med drugim s svojimi aktivisti nadzira delovne organizacije, če so uredile vse potrebno za dobro počutje invalida pri delu in v delovni okolici.

V Pragi smo si ogledali zavod za zdravljenje alkoholikov s streznilveno postajo. Zavod deluje kot oddelek psihiatrične klinike in ima 52 postelj. Ustanovili so ga leta 1948. V njem se je zdravilo več kot 50.000 pacientov — alkoholikov. Zavod ima oddelek prve stopnje in druge stopnje. V oddelek prve stopnje sprejemajo paciente prostovoljce. V drugo stopnjo pa tudi tiste, ki jih pošlje na zdravljenje občina z odločbo o prisilnem zdravljenju. Te paciente največkrat pripelje milica. O načinu zdravljenja alkoholika ne bi pisala, ker bi to zanimalo le strokovne delavce, ki se ukvarjajo z zdravljenjem alkoholikov. Naše bralce pa bo zanimalo še to, da je v Pragi »klub treznih«, ki dela prav pri tem zavodu. Predsednik tega kluba je bivši kronični alkoholik, ki ne pije že 20 let. Člani tega kluba so ozdravljeni alkoholiki v Pragi. Na sestanku razpravljajo o posamezniku, rešujejo osebne težave posameznika in bodrijo paciente pri zdravljenju.

Verjetno bi tudi pri nas morali misliti na spremembe predpisov za uvedbo prisilnega zdravljenja kroničnih alkoholikov, saj vemo, da ti ljudje povzročajo ogromno škodo in probleme predvsem zaradi neprimernega vedenja in zanemarjanja vzgojnih dolžnosti do svojih otrok.

Na koncu pa naj povem še, da so Poljaki zadržani ljudje, Čehi veseli in bolj sproščeni, oboji pa so veliki prijatelji Jugoslovanov.

Fani Žužek

OSEBNE NOVICE

NOVI SODELAVCI

Franc SEVSEK, Tomislav KOVAČ, Emil KURENT, Jakob MOJSKERC, Rozalija KUŽNER, Silva BEDRAC, Vida KOVAČ.

ODSLI IZ KOLEKTIVA

2

Na lastno željo — sporazumno z upravo podjetja Tomaz PETERCA, Pepika CIRNSKI, Milan STEMBA

Upokojeni

Julka KARNIČAR, Alojzija MOHORČIČ, Stanislava PETROVČIČ, Marija PENE.

Samovoljno

Ana RENKO

POROCILI SO SE:

Alojzija SKET, poročena LAP, Stanislava BUCAR, poroč. BIZJAN. Alojz TRAVNIK, poročil tovarniško delavko Nežko MARTINI, Katarina PETEK, poroč. DEJANOSIČ, Cecilija KUMER, poroč. NEMANIČ, Frančiška ANDERLIČ, poroč. ZAJC, Janja HORVAT, poroč. SKRABA, Amalija HRZENJAK, poroč. REŽEK, Alojz PRUSNIK

Rojstva

Ivanka SMRAJC, rodila hči Tatjanco, Milan DRAKULIČ dobil hčerko Natašo, Franc VEHOVEC dobil hčerko Tatjanco.

Staršem in njihovim »naslednikom« iskrene čestitke!

IMENOVANJE TOVARISA PRIMOŽICA NA NOVO DELOVNO MESTO

Iz diskusij organov upravljanja je bilo večkrat razvidno, da se v našem poslovanju čuti pomanjkanje analiz. Ugotavlja se obilica evidence in podatkov, vendar so ti premalo zbrani, urejeni in v pravilni obliki predloženi organom upravljanja in vodilnim uslužbencem našega podjetja.

Da bi to našo organizacijsko napako odpravili, je bilo v ta namen že več posegov. Kot zadnji tak poseg je premešitev tovariša Primožiča, ki je poleg tega, da bo na čelu analitsko-organizacijskega oddelka, združeval tudi delo obratnega obratnega oddelka.

Odločitev in predlog za tovariša Primožiča je bil dan z ozirom na to, ker je v minulih dobi poleg ostalega dela vodil tudi delo omenjenih analiz za OTP. Sedaj pa bo to na novem delovnem mestu razširil na celo tovarno. Zelimu mu obilo uspeha — delovnim enotam pa podatkov.

Organi samoupravljanja sporočajo

SKLEPI IZ REDNE SEJE UO Z DNE 6. 1. 1967

1. UO je sprejel operativni plan za mesec januar v višini 842 t in 1.034.634.000 dinarjev.
2. Članom kolektiva se izplača za mesec december 30 % presežka nad OD.
3. Uprava podjetja je zadolžena, da pokrene vse potrebno, da pristojni republiški sekretariat za delo izda naši tovarni tekoče leto odobritev za nočno delo 125 delavkam.
4. Proste sobote se bodo vrstile kot v preteklem letu tako, da so prve tri zaporedne sobote v mesecu dela prosti dan, četrta sobota pa je delovna.

PISITE KAKŠEN GLAS SATURNUSA ŽELITE!

Vtisi iz Bolgarije

(nadalj. iz zadnje št.)

Moja dnevnicca je bila tudi 11 dolarjev. Kaj če bodo vsi hoteli tako dragi? Vprašal sem, če je možno dobiti privatno sobo in napotili so me na Balkan-turist, kjer sem dobil sobo s primerno ceno. Kar oddahnil sem se. Sobo sem dobil v popolnoma novem bloku v predmestju, ki šteje okoli 180.000 prebivalcev. Stanovanje je bilo trosobno in gospodinja — vdova, oddaja dve sobi. V kvaliteti gradnje stanovanj so Bolgari precej za nami. Kopalnica nima banje, ima le prho in bojler, zidovi v njej so grobo ometani, vodovodne cevi so zunaj zidov. Takšno stanovanje je mogoče kupiti za 8.300 levov, kar je v našem denarju okoli 5.000.000. Moja gospodinja je to stanovanje kupila. Če bi ga pa dobila v najem, bi zanj plačevala mesečno 7-8 levov ali 4.800.— din.

Promet osebnih avtomobilov po cestah in v mestu, kakor tudi zunaj ni preveč gost. Zasebne in državne avtomobile je mogoče ločiti po barvi evidenčne tablice, ki je pri državnih bela, pri zasebnih pa črna.

Mesto Plovdiv ima le nekaj zgodovinskih znamenitosti. Leži med štirimi griči, na enem se dviga velika statua Ruskega vojaka iz druge svetovne vojne v zahvalo za osvoboditev Bolgarije. V mestu imajo še staro džamijo, hišo v kateri je na svojem popotovanju na vzhod leta 1833. nekaj časa prebival veliki francoski pesnik La Martine in nekaj muzejev.

Več zgodovinskih znamenitosti ima Sofija, ki šteje okoli

800 tisoč prebivalcev. Posebno znana je velika pravoslavna cerkev Aleksandra Nevskega, z več kupolami, od katerih sta dve pozlačeni.

Od vseh štirih strani jo obdaja prostran trg. V kleti te cerkve so razstavili freske in razne zlate predmete, ki so jih prinesli iz raznih cerkva širom Bolgarije. Ko sem šel mimo paznice, ki prodaja vstopnice po 1.20 leva (720 S din), ni opazila, da imam s seboj fotoaparar. Čez približno pet minut je pritekla vsa zadihana in prestrašena v razstavni prostor in zahtevala naj fotoaparar predam v garderobo. Nekdo me je opozoril, da ga imam s seboj. Slikanje namreč ni dovoljeno.

Ogledal sem si še muzej razvoja poljedelstva v Bolgariji in etnografski muzej.

Na koncu triurnega razgleda Sofije, ki sem si jo ogledal v spremstvu predstavnika bolgarskega trgovinskega predstavništva v Beogradu, sem prišel do mavzoleja na visokem podstavku, ki je zasteklen in v njem leži balzamirano truplo Georgi Dimitrova.

Oblečen je v obleko, obraz in roke pa so osvetljeni. Imel sem vtis, da je še živ, a le spi. Prav nič mrliškega ni bilo na njem. Pred mavzolejem, ki so ga za ljudstvo odprli ob 3. popoldne, stojita dva vojaka v lepih rdečih uniformah, enako tudi v grobnici. Pravijo, da je Dimitrov drugi državni poglavar novejšje dobe, ki je balzamiran. Prvi je bil Lenin.

Proti večeru smo si ogledali okoli 200 m visoki hrib Vitošo, ki je od Sofije oddaljen okoli 10 km. To je izletna

točka Sofijčanov in ga često obišče tudi po 200 do 300 tisoč nedeljskih izletnikov. Znana je po kameniti reki, v katere strugi so nagnete druga poleg druge številne črnkasto sive okrogle skale, ki vsaka posebej tehta najmanj eno tono, nekatere pa tudi več deset ton. Te skale je s seboj izpod oddaljenega Črnega vrha valil in lizal ogromen ledenik pred več milijoni let.

Na samem pobočju je mnogo domov oddiha, hotelov pa tudi zasebnih vikend hišic. Zanimivo je, da si sme bolgarski državljani zgraditi vikend hišico šele takrat, ko pred merodajnimi oblastmi dokaže, da ima že svoje lastno stanovanje. Če ima stanovanje le najeto, vikend hišice ne sme zgraditi.

Ze v trdem mraku sem krenil iz Sofije proti 56 km oddaljeni jugoslovansko-bolgarski meji. Zelo sem se začudil, ko sem ob sicer redkih vozilih naletel na kilometre dolgo neprekinjeno reko luči vseh vrst motornih vozil, ki so vozila proti Sofiji.

Na meji sem izvedel, da je bil ta dan sestanek Bolgarov in Jugoslovancev na meji. Enkrat na leto smejo Bolgari brez vsakršnega dovoljenja čez mejo, vendar samo za tisti dan. Ta dan se dobijo sorodniki in znanci z obeh strani, da se pogovore in poveselijo in tudi zamenjajo darila.

Kmalu nato sem zopet prišel na našo stran in nadaljeval še dolgo pot proti Ljubljani poln vtisov. Sklenil sem, da si bom to deželo bolj ogledal med enim prihodnjih rednih letnih dopustov.

Miloš Čopič

Puške še pokajo . . .

Streliško tekmovanje z vsemi orožji je končano. V občinskem merilu so se naši strelci kar dobro odrezali. Med dobrimi strelci ni lahko doseči naslova občinskega prvaka v tekmovanju z Drulov pištolo, doseči tretje mesto s pištolo, tretje mesto z malokalibrsko puško in tretje mesto s precizno malokalibrsko puško. To so njih največji uspehi, ki so jih naši strelci dosegli v minulih sezonah. Z rezultati, ki so jih dosegli, so se vpisali med odlične strelce, za kar bodo nekateri prejeli posebne značke. Pri naštevajanju uspehov ne smemo pozabiti, da so naši strelci v pokalnem teku za Perov pokal dosegli med ekipami iz cele Slovenije odlično drugo mesto.

Sedaj smo zopet začeli trenirati z zračno puško v dvorani. Treningov se redno udeležuje nekaj strelcev, ki so nastopili v občinski sindikalni ligi. V vseh kolih so naši tekmovalci zmagali in s 3108 krogi zasedli prvo mesto. S tem so osvojili prehodni pokal Občinskega sindikalnega sveta.

Uspehi, ki smo jih dosegli, morajo naše tekmovalce spodbuditi k večji aktivnosti na treningih. Želim, da bi se resneje lotili treningov vsi manj aktivni člani naše organizacije. Pred nami so raz-

lična tekmovanja, ki so vedno kakovostna in privlačna za vse. Za tako številna tekmovanja rabimo še več dobrih strelcev, predvsem mladincev.

Vse sodelavke in sodelavce, še posebno pa mladince in mladinke vabimo, naj se vključijo v streliško sekcijo.

Dimitrij Kobilica

Pregled prostih sobot v letu 1967

Po sklepu upravnega odbora z dne 6.1.1967 so določene za tekoče leto naslednje proste sobote:

januar	7.	14.	21.
februar	4.	11.	18.
marec	4.	11.	18.
april	1.	8.	15. 29.
maj	6.	13.	27.
junij	3.	10.	24.
julij	1.	8.	22. 29.
avgust	5.	19.	26.
september	2.	16.	23. 30.
oktober	14.	21.	28.
november	11.	18.	25.
december	9.	16.	23.

Delali bomo v naslednjih sobotah (velja 8-urni delovni čas):

28. januar	15. julij
25. februar	12. avgust
25. marec	9. september
22. april	7. oktober
20. maj	4. november
17. junij	2. in 30. december

...stekla žarometov in luči zaledene, ali pa se na njih nabere sneg. Ko prižgemo v zimskih voznjah takšne žaromete in luči, ne vidimo dobro in tudi nas drugi ne opazijo! Stekla je treba namazati z glicerinom, pa ne bodo poledenela.

...so v preteklem letu naša jugoslovanska podjetja je nekaj manj od planirane količine, vendar je več kot je bilo kdajkoli proizvedenega v jugoslovanski industriji.

...denarno-kreditna politika 1967 leta izhaja iz sledečih ciljev:

— preprečiti, da se s pomočjo emisije ustvarja povečana potrošnja, preprečiti financiranje deficita iz državne proračuna, socialnega zavarovanja in investicij.

— skrbeti za stabilnost kupne moči dinarja doma in stabilnost deviznega kurza v blagovni menjavi z inozemstvom, kot osnovni in najvažnejši predpogoj za izvajanje liberalizacije uvoza.

...je jugoslovansko gospodarstvo šlo v leto 1967 s približno 200 milijoni dolarjev deviznih rezerv.

...je na zahtevo kolektiva uprava začela objavljati vsak

teden jedilni list. Ze v ponedeljek se seznanimo, kaj bomo jedli posamezne dni in če nam ni kaj všeč, vemo, kdaj bomo kupili sendviče. To novost smo vsi pozdravili, saj smo si jo tudi želeli. Vse pa bi bilo dobro, če v novi stavbi ne bi bilo nekoga, ki dosledno vsak ponedeljek strga jedilni list. Predlagam mu, da si pri upravni naroči poseben list za zasebno uporabo, nam pa naj pusti enega na oglasni deski. Saj smo njegovi sodelavci tega vredni!

...smo imeli v letu 1966 v naši tovarni 37 nesreč manj kot v letu 1965.

...je obrat Zalog dobil že težko pričakovani avtomat za aluvi zamaške.

...se je v preteklem letu v naši tovarni poškodovalo 97 moških in 92 žensk. Lepo razmerje, ki da misliti.

KAJ VEŠ

... na domače kraje.
Sel čez vas gosposki je napravljen tujec, od nikogar ne pozdravljen. On pozdravlja hiše in drevesa dobro znane, briše si očesa, misli se po glavi mu drviijo, ki spomine drage mu budiljo. Sred vasi stoji pa hiša bela, pred njo mati mlada in vesela. On zamisljen pa naprej koraka k hiši, kjer ga stara mati čaka.

... naš poje rodi.
Sedaj, ko mi večerna zarja ugaša, s strani zapadne spet se mi oglašajo oziho strastno: zemlja in morje poje slovensko pesem: "Pod gre meja naša!"

... nesrečna rajal!
— Čuj, kdo trka v pozni, burni noči? Pojdi, Mara, odpri tujca duri! Potnik bude, ki je pot izgrešil. Stronaki smo, a dobrodosel nam je potnik pod ubožno streho. — Božja milost! Marko, kaj ti tukaj? In v naročju dete! — Kje je Nada, kje je hčerka moja, žena tvoja? Kaj molke mi kvišči kažeš z roko? Tvoja roka je krivava, Marko! Kje je Nada, kje je dete moje? — *Tam, kjer...

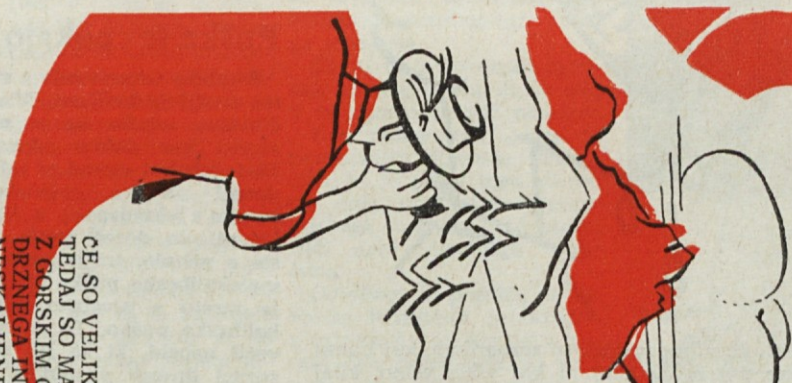
... kladva teko.
Gigan se prevrme, zapoje ci-ou, od strune srebrne ni lepši glas. Piščali debele zdaj v ješo grme, da iskre vesele nad streho lete. Pa koga že...

... se kihajo stolih.
Tam zunaj je zima, aj, zimica pač, pa vendarje sončece greje, potok se hahlija ker ne more drugač, poročno se vertček smeje. Pa kaj, da se ne bi smejal pač sladko potroček in vetre s farani, ko ima nevesta že sivo glavo, a zemlj kožuh s tulipanji!

SPOZNAJTE SLOVENSKO ZEMLJO! POJDI TE Z NAMMI!

STOP

Ogledali in spoznali boste slovensko zemljo, ki je bogato obdarjena z višavjem najrazličnejših oblik in velikosti. Zamlada bi moral začeti, kdor bi hotel prepeščiti in spoznati ves ta pestro razgibani svet od zelenega Pohorja do sončnih Brd, pa od Kočevskih hribov do zadnjih vrhov Julijcev.

PAZLJIVO PREBERITE VSAKO STEVILKO NASEGA GLASILA IN NASIH OBVESTIL TER SE NAM P R I D R U Ž I T E !

SESTAVIL: M.B.
RISBA: M.B.

CE SO VELIKE GORE RESNI MEJNIKI NA ŽIVLJENJSKI POTI PLANINCA, TEDAJ SO MALE GORE ZGRADILE OD ENEGA DO DRUGEGA VEDRE, Z GORSKIM CVETJEM OKRASILE MOSTOVE, DA TO NI SAMO POT, DRZNEGA IN ZANOSNEGA TEKMOVANJA, TEMVEČ TUDI POT ČISTEGA, NESKALJENEGA VESELJA, NA NJIH IMAS VSELEI DOVOLJ CASA ZA VSE. NIKDAR SE TI NE MUDI, HVALEZEN POSTOJIS ZDAJ TU, ZDAJ TAM. RAZVESELIS SE VSAKE CVETKE, POČIVAŠ PRI VSAKEM STUDENCKU, SRCE NAPOLNIJEJO SLIKE, KI JIH NE POZABIS VEC, BELE IN RAHLO VIOLICASTE TRATE POMLADANSKEGA ZAFRANA, ZIATI JESENSKI MACESNI! MIRNO GLEDAS V DALJE IN TIHO V SAMEGA SEBE.

TO SO GORE ZA POCITEK PO GARANJU MED TEDNOM, GORE ZA NOTRANJE PREROJENJE...
POJDI Z MENOJ, DAJ, DA TE VODIMI
RAD BI TI POKAZAL TE KRASOTE BOHINJSKIH GORA.

K U G Y

Rešitve oddajte v nabiralnik »Glasa Saturnusa« do 20. tega meseca.

Zrebanje bo 24. II. 1967 ob 14.15 v sejni sobi.

NAGRADJE:

1. nagrada 50 N. din
 2. nagrada 30 N. din
 3. nagrada 20 N. din
- pet nagrad po 10 N. din

Nekateri Saturnužani izražajo željo, da bi v naši tovarni ustanovili planinsko društvo! Morda imaš tudi ti željo in potrebo, da se v prostem času sprehodiš in navžijesh svežega zraka, da si okrepiš svoje telo obogatíš svojega duha, pa za pohode v gore nimaš družbe — ne poznaš poti? — Razmisli o tem in odloči se. Petdeset nas mora biti, da lahko ustanovimo društvo. Oglašaj se v uradništvu.

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 313-666. — Ureja uredniški odbor: Marjan Bačič, Slavko Gerlica, Janez Hertzog, Mira Tomec in Jože Svigelj — Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, tel. 313-666/78 — Tisk CP Gorenjski tisk, Kranj — Originalov ne vračamo

KAJ ZNAŠ

NALOGA RESEVALCEV JE, DA NAPIŠETE NA POSEBEN LIST PRIMEKE IN IMENA SLOV. PESNIKOV IN PA NASLOV PESMI, KATERI ODLOMKI SO NAPIŠANI POD SLIKO PESNIKA. OBILLO SREČE PRI RESEVANJU!